

DEBRECZEN

XIX. évi. 18 sz.

Keletmagyarországi Napló

Ára: 12 fillér

Ellentétes hírek a riói értekezletről

Legújabb jelentések szerint csak javaslat került az értekezlet elé a tengelyhatalmakkal való diplomáciai szakításról, döntés péntekre várható — Német illetékes közlés a riói javaslattal kapcsolatban

Japán előnyomulás Burmában — A tengelycsapatok Afrikában visszavetették a brit erőket

A Rio de Janeiroban tartott amerikai értekezleten tudvalevően az USA képviselői arra törekednek, hogy a délamerikai államokat a tengelyhatalmakkal és Japánnal való szakításra rábírják. Ennek a törekvésnek eddig Argentína és Chile erősen ellenszegült. Hogy végeredményben mi történik vagy mi történt, arról némileg ellentmondó táviratok érkeztek tegnap.

Igy Madridon át Rio de Janeiroból érkezett jelentés szerint az amerikai köztársaságok elhatározták a riói értekezleten, hogy »felségjogaik tekintetbevételével és alkotmányos intézményeik hatáskörével összhangban« nem tarthatják fenn a diplomáciai kapcsolatokat Japánnal, Németországgal és Olaszországgal, mert Japán a kontinens egyik nemzetét megtámadta, míg Németország és Olaszország »hadat üzent« a megtámadott nemzetnek. Ezt az elhatározást most az illetékes országok kormányainak jóvá kell hagyaniuk.

Az egyes országok alkotmányos intézményeinek hatáskörébe tartozik utalás — a Német Távirati Iroda szerint — fenntartás jellegűnek látszik.

Egy újabb madridi jelentés szerint a spanyol fővárosba még nem érkezett végleges híre annak, hogy a riói értekezleten képviselt amerikai köztársaságok máris elhatározták volna a diplomáciai kapcsolat megszakítását Németországgal, Japánnal és Olaszországgal. Minden jel arra mutat, hogy az erre vonatkozó indítványt nem bocsátották szavazás alá.

A fentiekkel szemben az »Informations« azt jelenti Rio de Janeiroból, hogy szerdán az albizottságban megkezdődött a javaslatok felülvizsgálása, ezeket a javaslatokat előkészítik a teljes ülésre, amely előre láthatóan pénteken kezdődik. Az eddig elfogadott javaslatok csekély jelentőségűek, míg más javaslatokat, köztük Mexikónak, Columbiának és Venezuelának a tengelyhatalmakkal való kapcsolat megszakítására vonatkozó javaslatait is a következő ülések egyikén akarják megvitatni.

Lapzártakor Rio de Janeiroból érkezett OFI—MTI jelentés világosságot derít a homályos részletekre.

A pánamerikai értekezlet politikai albizottsága esütörtökön délelőtt foglalkozott a diplomáciai kapcsolat megszakításáról szóló javaslattal. A kérdést az értekezlet teljes ülése előtt a védelmi bi-

zottság is tanulmányozza majd.

Ugyancsak lapzártakor, Lisszabonon át érkezett rió de janeiroi jelentés szerint a pánamerikai értekezlet eddigi határozatai csak korlátozott jelentőségű kérdések körül forognak. Mindazokat a híreket, amelyek súlyosabb kérdésekre, mint a tengely hatalmakkal és Japánhoz való diplomáciai viszony megszakítására vonatkoznak, elhamarkodottnak tekintik. Rosetti brazil külügyminiszter kijelentette, hogy a mostani körülmények között figyelembe kell venni Délamerika különleges viszonyát és minden délamerikai államnak tekintettel kell lenni a maga érdekeire. Az értekezlet munkálatai, mondják a delegáció körében, eddig előzetes jellegűek.

Sumner Welles újabb tanácskozást folytatott a brazil külügyminiszterrel. Amikor a külügyminisztériumot elhagyta, az újságírók előtt azt a kijelentést tette, hogy minden rendben van. A 21 amerikai nemzet szabályszerű határozatára, úgy mond a pénteki nap folyamán kerül sor. Természetesen, bizonyos javaslatokhoz az egyes országok parlamentjének hozzájárulása szükséges, fűzte hozzá Sumner Welles. Hangzottta még, hogy »az amerikai köztársaságok eljárása egyenragú döntést követel és ez létre is fog jönni«.

»VÉDELMI BIZOTTSÁG« TERVE

A riói albizottság tanulmányozza majd azt a tervezetet, amely az »amerikai vezérkar« létesítéséről szóló javaslat helyébe lépett.

Az új tervezet szerint védelmi bizottságot létesítenek, amelynek székhelye Washington lenne. A bizottságban mind a 21 amerikai állam kiküldendő megbízottját.

NÉMET ÁLLÁSFOGLALÁS A RIÓI JAVASLATTAL KAPCSOLATBAN

Illetékes német helyről közlik: A Reuter Iroda jelentése szerint a riói értekezleten olyértelmű javaslatot terjesztettek elő, hogy az amerikai köztársaságok ne tartassák fenn diplomáciai kapcsolataikat Németországgal, Olaszországgal és Japánnal, mert e hatalmak hadat üzentek az Északamerikai Egyesült Államoknak. Ebből a hírből az derülne ki, hogy a Rio de Janeiroban képviselt államok magukéva tették a »támadásról« szóló északamerikai tévelt. Német politikai körökben megállapítják ezzel kapcsolatban, hogy szó sem lehet arról mintha a tengelyállamok támadták volna meg az Egyesült Államokat, ellenkezőleg a ha-

diállapotot Roosevelt kihívása idézte elő és egyenesen ezt kell Roosevelt európai támadásainak tekinteni. Ami az állítólagos japán támadást illeti, Berlinben rámutatnak arra, hogy az Egyesült Államok illetéktelenül beáratotta magát Kelet-Ázsia új elrendezésének folyamába, ezenfelül kísérletet tett arra, hogy gazdaságilag és pénzügyileg guzsbakösse Japánt. Minzeken felül arra törekedett, hogy egymásután építse ki megerősítési támaszpontjait a Csendes óceánon, noha Japán intette a következményekre. Felelős észak-amerikai politikusok számos nyilatkozatából világosan kiderül, hogy az Egyesült Államokat támadó szándék vezette Japán ellen. Japán, mondják a Wilhelmstrassen, nem tett egyebet, Bearl Harbournál, mint széttepte azt a hurkot, amit a nyakára akartak tenni.

AZ ANGOL NAGYKÖVET TÖBBÖRÁS TARGYALÁSA A TÖRÖK ÁLLAMFÖVEL

Ankarai jelentés szerint Knatchbull angol nagykövet szerdán többórás megbeszélést folytatott Ononü köztársasági elnökkel és Szaradzoglu külügyminiszterrel.

Úgy tudják, hogy az angol diplomata azért kért kihallgatást, hogy személyesen tájékoztassa a török állam vezető férfait moszkvai megbeszéléseiről.

A SZOVJET TOKIOI NAGYKÖVETE

— mint a japán fővárosból jelentik — szombaton elhagyta Tokiót, hogy egyes fontos kérdésekben kormányának jelentést tegyen. — Tokióban egyébként élesen foglalkoztatják a diplomáciai és politikai közvéleményt azok a hírek, amelyek az utóbbi időben Japán és a csungkingi kormány közötti békelehetőségekről terjedtek el. — Ezeket a híreszteléseket szétoszlatta Tozso miniszterelnök kijelentése, amelyben megállapította, hogy Japán változatlanul el van szánva a csungkingi rendszer szétzúzására. Nagyfontosságúnak tartják a miniszterelnöknek azt a kijelentését is, amely szerint Ausztráliát és Hollandiát erőhatalommal fogják észretéríteni, ha továbbra is ellenállnának.

BERLINI LELEPLEZÉS MOLOTOV LONDONI ÚTJÁNAK CÉLJÁRÓL

Londoni politikai körökben jövő hétre várják Molotov külügyi népbiztos látogatását, hogy folytassa Eden moszkvai látogatása alkalmával megkezdett tárgyalá-

sokat. Molotov megérkezésének pontos időpontját még nem közölték.

Londonban híre járt, hogy Molotov külügyi népbiztoson kívül Lozovszky helyettes külügyi népbiztos is Londonba utazik.

A Berliner Börsenzeitung ankarai jelentése alapján rendkívül érdekes részleteket hozott nyilvánosságra Eden és Sztalin megbeszéléseiről. Ezek a részletek a Beirutban megjelenő Orient című újságban láttak napvilágot és világosan leleplezik az angol-szász hatalmak európai céljait.

Általában »Continentalis Charta« néven beszélik erről a tervről, amely párhuzamosan a Churchill és Roosevelt által teremtett »Atlanti Charta«-val akarja megoldani a világproblémákat. A »Continentalis Charta« természetesen csak az európai problémákra vonatkozik.

Ezen az alapon a terv szerint új államot hoznának létre: Ez az új állam szovjetvezetés alatt állna. Érdekes ebben az elrendezésben az, hogy Európa egész iparát megsemmisítené és a szovjet gazdasági élethez hasonlóan rendeznék újjá az európai gazdasági életet.

A FRANCIA ÁLLAMTANÁCS PÁRISBAN?

A párisi rádió azt jelentette, hogy a francia államtanácsot át-helyezik Párisba. Vichy illetékes helyen megjegyzik ehhez a hírhez, hogy az államtanács áthelyezésének ügyében még nem hoztak végleges döntést. Lehetségesnek tartják azonban, hogy az államtanács bizottságainak és irodáinak egy része a következő hetek során átköltözik a fővárosba. Az ezirányú tárgyalások még folynak a német megszálló hatóságokkal.

A SVÉD TRÓNÖRÖKSÉ BERLINBE UTAZIK

Mint a Svéd Távirati Iroda jelenti, Sybilla hercegnő, a svéd trónörökös hitvese, aki a német Koburg-házból származik, esütörtökön este Folke Bernadotte gróf kíséretében Berlinbe utazik, hogy résztvegyen öccsének Frederiknek Victoria Lujse zu Solms-Baruth grófnővel kötendő házasságján. Az esküvő a Golsen melletti Cassel-kastélyban fog lefolyni.

TÖKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

A világháború eseményei

A csendesóceáni háború
A burmai japán hadműveletek

Sangháj, január 22. Rangooni brit jelentések szerint a japán csapatok Tavol elfoglalása után szerdán egy másik helyen is támadást indítottak Burma ellen. A támadás főirányba látszólag a Martaban-öböl partján fekvő Moulmein ellen irányul. Moulmein Rangoontól délre fekszik. Az új támadás során, amelynek célja egy másik, mintegy 250 kilométer hosszú földcsíkvégvágás Burmától, a japán csapatok több helyen átérték a határt.

A brit jelentések szerint a thaiföldi es japán csapatok vállvetve harcolnak. Egy rangooni hivatalos jelentés elismeri, hogy a japán csapatok számban fölényben vannak és a terepviszonyok is kedveznek nekik, mivel a thaiföldi fensíkról a burmai síkságra törnek be.

Tokió, jan. 22. A burmai arcvonalról érkező jelentések szerint a hadműveletek során nagy terepnehézségeket kell leküzdeni. Így azoknak a japán haderőknek, amelyek közvetlenül nyugati

irányba törnek Moulmein felé, mindenképp el kell érniük a 2 ezer méter magas hegyláncot, amelyet áttörniök, amely Thaiföld és Burma között mindegy természetesen határfalat alkot. E hadműveletekben gyors egységeket használtak fel és ezek az egységek több helyen törtek át a hegyeken keresztül Burma területére. A hegyeken való átjutás után a hadműveletek részben dombos, részben síkterepen folynak. Ami az időjárásról illeti a mostani időpont rendkívül kedvező a hadműveleteknek. A burmai tropikus területeken igen nagyjeleentőségű az a kedvező körülmény is, hogy tavoyi környékén a legjobb ivóvíz is bőven található.

Mint Saigonból jelentik, a japán csapatok elfoglalták a Tavojitól (Burma) északra fekvő Mittawat. Jelelik még, hogy a japán légi haderő teljesen szétrombolta Moulmein repülőterét. (MTL)

A „zsákok” Szingapur fölött

Sangháj, jan. 22. (NST) A japán vezérlés nagyarányú előretörések révén elérte a malakkai brit erők zétáradolását. Ezáltal olyan helyzet támadt a Malaj-félszigeten, amilyen Lengyelországban és a Szovjetunióban támadt a nagy megsemmisítő csaták során. Az angol és a japán jelentésekből egyaránt kitűnik, hogy a brit haderőt három nagy „zsákba” zárták. A Szegeantól északra körülfogott brit csapatok kiküszöbölés-

se már megtörtént.

A másik két haderőrezs körüli gyűrű napról napra szorosabbra zárul. A foglyok száma óránként nő.

A Batu Pahat mellett lévő második „zsák” vidékének megtisztítása az ellenségtől szintén nagy részt befejeződött. A Dél-Johoreban keletkezett zsákban 20.000 brit katonát zártak körül a japánok.

Szingapuri az angolok védeni akarják

Bangkok, január 22. A bangkoki cédő jelentése szerint Szingapureban zűrzavar vált úrrá a folytonos és súlyos légi támadások, a japánok gyors előretörése és a 18-tól 40 éves férfiak mozgósítása miatt.

Egy malajfélszigeti támaszpontról jelentik, hogy Anglia utolsó erőfeszítést tesz Szingapore védelmére. A brit főparancsnokság intézkedései azt bizonyítják, az angolok eltökélték, hogy minden áron megvédik az erődöt. Január 21-én éjszaka öt nagy gőzös

érkezett Szingaporeba és nagy ausztráliai katonai különítmények szálltak róluk partra. Hollandiai támaszpontokról nagyszámú P. 40 mintájú repülőgép érkezett. (MTL)

Melbournei jelentés szerint japán csapatok partraszálltak Új-Guineában. A japán légi erők fokozták támadásaikat a sziget katonai célpontjai ellen.

A jelentés hozzátámasztja, hogy a japán partraszállás célja minden valószínűség szerint az, hogy Új-Guineát elválasszák Ausztráliától.

Északafrikában

Az angol erőkét Agadabia irányába visszavetették

A német hadijelentésből: Észak-Afrikában a német-olasz páncélos csapatok a kirendelt állásaink előtt felvonuló angol erőköt meglepő előretöréssel megtámadták és visszavetették. Az ellenség menekülésszerűen vonult vissza Agadabia irányába. A német és az olasz légi erők erős kötelékei beleavatkoztak a földi harcokba és az ellenség csapat- és páncélos összehúzásait bombázták. Az egyiptomi határon a britek éléskiszárait felgyújtották.

Az olasz főhadiszállás közleménye: Kirendelt állásaink szerda óta áll a harc olasz-német páncélos gépesített alaku-

latok és velük szembenálló ellenséges egységek között, amelyeket megtámadtak. A szárazföldi hadműveleteket támogató légi kötelékek ismételtén sűrű találatokat értek el visszavonuló ellenséges csapatokon, gépjárműtáborhelyeken, tüzérési ütegekben, raktárakon és utánpótlási központokon.

A német légi erő Málta szigetének repülőtereit és kikötőberendezéseit bombázta; többhelyütt tüzeket okozott és légi harcban lelőtt egy Hurricane-gépet.

A Tripolisz ellen intézett ellenséges légi támadás nem okozott súlyosabb károkat. (MTL)

A szovjet elleni arcvonal

Elhárító harcok erős fagyban

A német véderő főparancsnoksága közli:

A Krim-félszigeten az ellenségnek a szabványos bekerítési arcvonal ellen intézett főhadszíri előretörése megghiúsult.

A doneci arcvonalon, valamint a keleti arcvonal közép- és északi szakaszán az elhárító harcok erős fagyban folynak tovább. Sok ellenséges támadást visszavertünk. A részünkről indított ellentámadások eredményesek voltak.

Leningrád előtt a szovjetek ismételt kitérés kísérletei megghiúsultak.

A Keres felé vezető tangori úton

harc repülőgépeink bombatalálattal megrongáltak egy nagy szovjet kereskedelmi hajót. (MTL)

Helsinki, január 22. A finn csapatok tevékenysége az utóbbi napok során valamennyi arcvonalzakaszon megélénkült. A szovjet csapatok többször eredménytelenül megkísérelték, hogy a finn vonalakat behorpasszák Szvir arcvonal keleti részében, míg Észak-Karéliában az oroszok erős tüzérési előkészítés után támadásba mentek át, azonban a finn védelmet sehol sem rendítették meg. E harc tevékenysége a légi támadások növekedésével párosultak mindkét részről. Szerdán

APOLLO Filmszínház

A LEGNAGYOBB ÉS LEGÚJABB MAGYAR HÁBORÚS RIPORTFILM:

Honvédek, előre!

Előadások naponta délután 5, 7 és 9 órakor!

Helsinki felett ismét megjelentek a szovjet repülőgépek, bombázás azonban nem történt. A finn repülőgépek sikeresen

bombázták a szovjet utánpótlási vonalakat. (MTL)

Ausztrália nem ad több katonát Angliának

Sangháj, január 22. (Stefani.) A „Svenska Dagbladet” londoni tudósítójának jelentése szerint a Burma és Új-Guinea ellen intézett két újabb támadás londoni körökben élénk aggodalmat keltett. Az Új-Guinea ellen intézett támadást úgy tekintik, mint az ausztráliai partraszállás előjátékát.

Curtin ausztráliai miniszter szerdán kijelentette, hogy a japánok közvetlenül fenyegetik Ausztráliát és ezért az ausztráliai kormány elhatározta, hogy egyetlen katonát sem küld többé Angliába, vagy a Közel-Keletre, mert minden erejére szüke van az ausztráliai szárazföld védelmében.

Összeesküvés Dél-Afrikában

Stockholm, január 22. (NST.) A „Svenska Dagbladet” londoni levelezője részleteket közöl a hírel kapcsolatban, hogy letartóztatták a délafrikai rendőrség többszáz tagját. A tudósító szerint nemzeti szocialista összeesküvésnek jutottak nyomára. A johannesburgi rendőrfőnök közlése szerint a rajtaütésszerű letartóztatások során a rendőrségnek 43 tisztje és altisztje és 271 tényleges legénységi

tagja került fogságba. Már régebben letartóztattak 17 rendőrtisztet, 18 rendőrt és a vasúti rendőrség 50 tagját. A letartóztatottaknál fegyvert, bombákat, robbantószeret és okmányokat találtak, amelyekből kitűnt, hogy az elfogottak az Ossewa Brandwieg nevével bíró katonai rohamcsapatok vezetői voltak. Ehhez a rohamcsapathoz az angolellenes nacionalisták szélsőséges elemei tartoznak.

Német tábornok a francia önkéntesekhez

Páris, jan. 21. (NTI): báró Gablenz tábornok a keleti arcvonalon harcoló hadosztálynak a parancsnoka, melyhez a bolsevizmus leküzdéséért harcoló francia önkéntesek légiója tartozik. Mint a párisi sajtó jelenti, napparancsot adott s ebben többek között ezeket mondja:

— Önkéntesek! Hazátok nehéz időket él át, mikor ti csatlakoztatok a Führer seregéhez, hogy a bolsevizmust, európai kultúránk ellenségét leküzdjük. Noha az ellenség ellenállása elkecseregett volt,

a parancsba kapott támadási célpontokat elértek és a legjelesebb katonai tulajdonságokról tették bizonyosságot és a franciák hadierőnyeit ismét megmutatták. Ti az új Európa és dicső hazátok újjászületésének és az idők zálogának tekintitek azt, hogy bajtársaságunkat a csatatereteken vértünk közös hullatásával pecsételtük meg. Éljen Hitler Adolf vezérünk, a bolsevizmus elleni harcban. A napparancs így fejeződik be: Éljen a boldog Franciaország az egyesült Európában. (MTI)

Különös cikk a bukaresti „Curentul”-ban

Bukarest, január 22. A „Curentul” január 22-i számában Seicaru vezércikkben foglalkozik a románosító politikával és azt írja, hogy Románia tulajdonképpen két fronton küzd: egy külső és egy belső fronton. A külső front a Szovjet-Unió elleni arcvonal, belföldön a románosítás érdekében. A szovjet feletti győzelmet illetően már semmi kétség nincsen, de annál több aggodalom tölti el az embert a belső fronton folytatott harc kimenetele felől, holott ez könnyebbnek látszik. A románosítást nem úgy kell értelmezni, hogy a vállalatok vezetőit kicsérleljék, a románosítás tulajdonképpen kemény nemzeti harc a gazdasági arcvonalon. Ami ma a románosítás érdekében történik, annak időt állónak kell lenni, de ha a tehetetleneknek, vagy gazembereknek hiszünk, akkor a zsidók helyébe más idegenek — merészségüknél fogva sokkal veszélyesebbek, mint a zsidók — ülnek be. A románosítást úgy kell végrehajtani, hogy a zsidók helyére mindenütt románok kerüljenek. Seicaru cikke végén arra kéri a románosító államtitkárt, hogy hozza nyilvánosságra, kik milyen vállalatokat vettek át, hogy a román közvélemény ellenőrzést gyakorolhasson a románosítás felett.

moszkvai angol nagykövet Angliába érkezett

Watton sziget közelében 11 ellenséges hajót vettek észre, köztük több hadihajót. Közvetlenül aztán, hogy ezeket a hajókat észrevették, Rabauli megzakadt az összeköttetés.

A dohánygyári munkásság előmenetele

Az ország különböző dohánygyárakban kevés a férfimunkaerő, új munkásfelvételt nincs s ezért megoldást kell találni a kérdések gyors rendezésére. A Dohányjövődék igazgatósága ezért a budapesti és vidéki dohánybevételekből több munkást átminősít a dohánygyárakba, azokat pedig, akiket azelőtt a dohánybevételekben tartottak nyilván, de a dohánygyárakban alkalmaznak véglegesítik és szolgálati éveiket is beszámítják.

A románok az erdélyi gyárakból sok szakmunkást bocsátottak el annak idején. Ezek közül mindazokat visszaveszik, akik nemzeti szempontból nem esnek kifogás alá.

A Dohányjövődék a képzett műszerészek és szakmunkások részére kinevezési státust létesít. A négy polgári végzettségű iparosok tisztviselői státusának megfelelő kinevezésben részesülnek, az egyéb szakképzett iparosokat pedig altisztí minőségben nevezik ki.

Végül az igazgatóság tervezetét dolgozott ki, amely szerint a rögzített bérek emelkedését bizonyos szolgálati idő eltelte után biztosítja.

Rövid táviratok

Stockholm, jan. 22. Új Zeeland kormánya, mint Londonból jelentik, megszervezte a katonasorozást, amelynek értelmében minden 18-66 éves férfiak jelentkezni kell, a katonai nyilvántartóban. (MTI)

Stockholm, jan. 22. Londonból érkezett hírek szerint az angol hatóságok igen szigorú rendszabályokat léptettek életbe Indiában, hogy megelőzzenek minden rendezavarást. Az indiai védelemről szóló törvény alapján eltávolított minden munkaszüneteltetést és munkás kizárást.

Stockholm, január 22. Az angol hírszolgálati iroda jelentése szerint Sir Strafford Cripps, volt

Vigszínház mozgó

Kizárólag 16 éven felüliek részére!
A legnagyobb és legművészebb német világtitok:

Jud Süß

Főszereplők: Ferdinand Marian,
Heinrich George, Werner Krauss.
A szerelem, az izgalom filmje!
Közvéleményre ma 5, 7, 9 órakor!

Az első váltójejes vacsora

A korlátozásokkal kapcsolatban nemrég felvetődött az a vita, hogy a vendégségbe hívott jóbarát magával viheti-e élelmiszerjegeit. A közvélemény két részre szakadt. Egyesek azt állították, hogy természetesen a vendégnek ki kell segíteni a háziasszonyt cukorjegyével, kenyérgyegyével, mert hiszen nem kívánhatja, hogy a mai viszonyok között saját adagjából spóroljon a vendégeknek. Mások viszont azt hangoztatták, hogy akinek nincsen felesleges élelmiszere, ne hívjon vendégeket.

Ugyáztuk ez a kérdés nemcsak a magánosokat foglalkoztatja, hanem a testületeket is. A Keresztény Gyáripari Vállalatok Szövetsége időszerűen oldotta meg a problémát. A szövetség Budapesti társasvacsorát rendez s ezzel kapcsolatban azoknak, akik a meghívást elfogadták, a következő levelet küldte:

„Szövetségünk hálás köszönettel vette a Gellért-szállóban rendezendő vacsorára szóló meghívás megtisztelő elfogadását. Ezzel kapcsolatban mely tisztelettel kérjük, hogy a fennálló rendelkezésre való tekintettel két darab 6 dekás személyváltójegyet magával hozni méltóztassék. Zsír-váltójegyre nem lesz szükség, mert az étrend összeállításánál el lehet kerülni annak szükségességét.”

Bizonyosra vesszük, hogy a meghívottak örömmel tesznek eleget ennek az időszerű felhívásnak és jól fogják magukat érezni az első „váltójejes” vacsorán.

Hatszáz ezer pengő értékű aranyat és valutát csempésztek a vonat alát

Büntetés öt évi fegyház

A budapesti büntetőtörvényszék tárgyalta Lébi Ignác kereskedelmi utazó valutacsempészési ügyét. Lébi, mint volt temesvári lakos, Fischer Sámuel temesvári lakos megbízásából Fischer Dávid szatmári lakosnak csempészett aranyat, ékszeri és valutát oly módon, hogy Fischer Sámuel román területen az egyik kocsis WC-jének kagylóját leszerelte, az átcsempészendő értékeket becsomagolva hosszú drótszárra fűzte, a csomagot leengedte a kocsis fenéke alá így a vagon alatt látogva csempészett át hatszor, esetenként 100.000 pengő értékű aranyat és valutát Magyarországra. Magyar területen aztán Lébi Ignác bement a határon átjáró vonat WC-jébe, leszerelte a kagyló fedelét, magához vette a százerpengős értékű csomagot, amit átadott Fischer Dávidnak. Egy egy útiről 400 pengőt kapott Lébi, Fischer azonban ezen 25.000 pengőt keresett.

A tárgyaláson a vádlott elmondta, hogy Fischer Sámuellel, a templomban találkozott és ott beszélték meg a dolgokat. Az utasításokat hébernyelvű, de világos jelentésű levelezésben köztölték vele.

A törvényszék Lébi Ignácot öt évi fegyházra ítélte. Az ítélet nem jogerős. Fischer Sándor és Fischer Dávid ellen nyomozólevelet bocsátottak ki és kézrekerítésükig ügyüket elnapolták.

A canterbury érsek lemondásával kapcsolatban Londonból érkező hírek megállapítják, hogy az érsek távozásának politikai jelentősége is van. Az érsek a konzervatív irányzat képviselőjeként ismeretes s személyes barátja volt Baldwinnek. A változás politikai vonatkozása abban is kifejezésre jut, hogy utódául a hatvanéves William Temple, yorki érseket kombinálják. A yorki érsek — mint mondják — Anglia egyik legjellegzetesebb politikai személyisége is, aki eddig a canterbury érsekkel ellentétben a fiatal egyházpolitikai, szociális és gazdasági irányzat képviselője.

Hungária filmszínház

MÉG MA IS LÁTHATÓ A

Régi keringő

sláger magyar vígjátékunk!

Előadások: 5, 7 és 9 órakor!

HIRADÓ!

Négy ökölvívónk: Bogács, Szalay, Frigyes és Szentgyörgyi győzött tehát az ökölvívó Európa-Bajnokság első fordulójában. Papp, Vojnovics, Jászai, Torma II. és Csontos pedig vereséget szenvedtek. A debreceni Darai ma vívja első mérkőzését.

Keitel német vezértábornagy elutazott Budapestre. Ünneppélyes búcsúztatás a pályaudvaron.

Budapest, jan. 22. Keitel Vilmos német vezértábornagy, aki a magyar honvédelmi miniszter egy év előtti németországi látogatása visszonzására kedden Budapestre érkezett, csütörtökön délután 6 órakor különvonatán kíséretének tagjaival együtt elutazott Magyarországról.

A csikorgó hideg ellenére is nagy tömeg gyűlt össze Keitel vezértábornagy búcsúztatására. A pályaudvar német és magyar zászlókkal díszített fogadási csarnokában fél hatkor gyülekezni kezdtek a katonai előkelőségek.

Magyar részről vitéz Szombat-helyi Ferenc, a honvédezerkar főnöke jelent meg a tábornoki kar több magasrangú tagjaival az élén. Német részről ott volt a Magyarországon tartózkodó német tiszték küldöttsége, valamint a német követség, a katonai attasé és a követség több tagja.

A búcsúztatáson megjelent még az olasz és japán katonai attasé. A pályaudvar előtti téren díszszázad sorakozott fel, zászlókkal és zenével. Háromnegyed 6 órakor jelezték Keitel vezértábornagy gépkocsijának érkezését.

A vezértábornagy vitéz Bartha

Károly honvédelmi miniszterrel érkezett egy gépkocsin. A zenekar a német Himnuszot játszotta és ennek hangjai mellett Keitel vezértábornagy és Bartha Károly honvédelmi miniszter ellépett a díszszázad arevonala előtt. Keitel vezértábornagy marsallbotjával feszesen tisztelgett, majd a fogadási csarnok bejárata előtt szintén tisztelgve meghallgatta a magyar Himnuszot.

Ezután a fogadási csarnokban megjelent magasrangú tisztetekhez lépett és először vitéz Szombat-helyi vezérezredessel, a honvédezerkar főnökével fogott hosszasan és szívélvesen kezelt, majd kezét rázotta a búcsúztatására megjelent magyar, német, olasz és japán tisztekkel.

Pontosan 6 óra előtt tíz perccel a vonat kigördült a pályaudvarról. A búcsúztatására megjelent magasrangú tisztetek feszesen tisztelgtek s a vonat nyitott ablakából Keitel vezértábornagy marsallbotjával tisztelegve köszöntötte a magyar honvédelmi minisztert, a honvédezerkar főnökét és a magasrangú magyar és külföldi tiszteket.

Bulgáriában és Törökországban bezárták az iskolákat a nagy hideg miatt

Szofia, január 22. (Stefani.) Tekintettel a rendkívül nagy hidegre, amely sok helyütt a 31 fokot is elérte, a bolgár közoktatásügyi miniszter elrendelte valamennyi bolgár iskola bezárását egészen február 1-ig.

Istanbul, január 22. (OFI.) Törökországra újabb hideghullám terjedt. Drinápolyban öt nap óta szakadatlanul hull a hó és a közlekedés megbénult. Az iskolákat egy hétre bezárták. Az egész feketetengeri medencében viharok dúlnak.

Triesztben 15 fok a hideg

Trieszt, január 22. Trieszt környékén szokatlanul erős a fagy. A városban 9 fokot mutat a hőmérő fagy-pont alatt, a környék hegyein pedig a mínusz 15 fokot is elérte.

Kairóban három ember megfagyott

Tunis, január 22. A Földközi-tenger keleti részén végigvonuló hideghullám Egyiptomot sem kerülte el. Kairóban, ahol a hőmérséklet télen is ritkán süllyed a fagypontra alá, három ember megfagyott.

Csak bejelentett üzlethelyiséggel rendelkezők árulhatnak vásáron és piacon

A kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter a piaci árusítás engedélyhez kötéséről szóló 1150—1941. számú kormányrendelet végrehajtásával kapcsolatban közölte az elsőfokú iparhatóságokkal, hogy a kizárólag piaci árusításra jogosító (tehát a rendelet értelmében szabálytalan) iparjogosítványok vagy a szabályszerű iparjogosítványok alapján piacon ipart űző iparosok ügyében a jövőben miként kell eljárni.

Eszerint kizárólag vásárokon és piacokon való árusításra — az érvényes rendelkezések értelmében — nem adható ki iparjogosítvány. Minden iparosnak (kereskedőnek) meghatározott

és az iparhatóságnál bejelentett üzlethelyiséggel kell bírnia és az iparát elsősorban bejelentett üzlethelyiségben kell gyakorolnia. Vásárokon és piacokon tehát csak az árusíthat, akinek bejelentett üzlethelyisége van. Az utasítás szerint az olyan iparost (kereskedőt), aki kizárólag vásárokon és piacokon ad el, de egyébként nincs állandó üzlethelyisége, illetve állandó üzlethelyiségben nem folytat rendszeres árusítást, úgy kell elbírálni, mint aki iparát egyáltalában nem gyakorolja és így iparjogosítványának érvénye egy év múlva hatósági intézkedés nélkül is megszűnik.

Mussolini miniszterelnök tenyészbikákat ajándékozott Magyarországnak részére

Ósi szarvasmarhánk, az alföldi magyar-marha vérfrissítésének céljára nagyon jól beváltak az Olaszországból behozott Maremann-szarvasmarhák. A vérfrissítési kísérletet az olasz Maremann-szarvasmarhával a földművelésügyi miniszterium 1934-ben állította be és az azóta szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy a vérfrissítés előnyös hatása a testtömeg, a csontozat, valamint a gyors fejlődőképesség és takarmányhasznosítás tekintetében is kifejezésre jutott.

Ezt a vér frissítési kísérletet az olasz kormány is élénk figyelemmel kísérte és Mussolini olasz miniszterelnök, vitéz Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter olaszországi látogatása alkalmával kiltatásba helyezte, hogy megfelelő alkalmattal ebből a célból négy darab tenyészbikát fog a magyar kor-

mánynak ajándékozni. Ezek közül a tenyészbikák közül kettő darab Romagnoli bika a nyár folyamán, két darab Maremann bika pedig a közelmúltban meg is érkezett a mezőhegyesi ménesbirtokra és onnan a jól bevált vérfrissítés kísérletének céljából törzskönyvezett tenyésztebe került beosztásra.

A magyar szarvasmarhatenyésztő gazdák nagy örömmel fogadták Mussolini ajándékát, amely lehetővé teszi a magyar marha vérfrissítésének szélesebb keretekben való folytatását.

3 éves katonai szolgálattörökországban

Istanbul, január 22. A nagy nemzetgyűlés elfogadta a katonai szolgálattörökországban 3 évre való fejemeléséről szóló törvényjavaslatot. (MTI)

A kairó-londoni postarepülőgép lezuhant Dél-Spanyolországban

Madrid, jan. 22. (NST) A kairó-londoni brit postarepülőgép szerdán reggel lezuhant a dél-spanyolországi Tarifa közelében. Tíz személy szörnyethalt. A négy-motáros amerikai repülőgép vezetője nyilván irányt tévesztett a ködben és gépe nekiütődött a tiszta szikláknak. A repülőgépen szállított vízbombák felrobbantak. A posta elégett. Az elszenesedett holttestek egyenruhafoszlányai a raján megállapítható, hogy a gépen magasrangú katonai személyek utaztak.

Budapestien ezentúl csak reggel 9-kor nyithatják az üzleteket

Az országgyűlés 42-es bizottsága által tartott, amelyen a kormánynak hat rendeletét tárgyalta, amelyek közül legfontosabb a közellátásügyi igazgatás szabályozása tárgyában kibocsátott rendelet, továbbá Budapest székesfőváros területén a nyitási árúsi üzletek nyitási idejének a szabályozása.

A rendelet szerint — kivéve az élelmiszereket, tüzelőt és a tanulók iskolai szükségleteit árusító könyv- és papírkereskedéseket — Budapestien az üzleteket csak reggel 9 órakor szabad kinyitni.

A kormány ezt a rendelkezését az azal indokolja, hogy a forgalmi nehézségek csökkentése érdekében szükséges az üzletek nyitási idejének későbbi időpontra tétele, mert az üzleti alkalmozottak utazási ideje ezáltal eltörlődik és az ügynevezett csúsforgalmi időben a közlekedési eszközöket reggel 8 óra előtt kevesebben veszik igénybe.

Izgatásért újabb két hónapra ítélték Wirth Károlyt volt nyilas képviselőt

A budapesti ügyészség Wirth Károlyt volt nyilas képviselőt a rendőrségi intézmény elleni izgatás vétségével vádolta meg, mert 1940 július 25-én nyilas tüntetés volt a Dunakorzón és a tüntetésben Wirth is résztvett. Amikor Szinyey-Merse Miklós rendőrfelügyelő parancsot adott a tüntető tömeg szétosztatására, Wirth gyalázkodó kifejezésekkel illetve az eljáró rendőrököt és meglagadta személynosonosságának igazolását.

Az ügyet a büntetőtörvényszék Hétfelyi-tanácsa tárgyalta. A vádat dr. Buzássy Lajos ügyész képviselte. Wirth Károlyt, aki azóta egyéb súlyos büntetése miatt 15 évi fegyházbüntetését tölti, darócruhában fegyőrvette a tárgyalásra.

A vádlott tagadta bűnösségét. Az eljáró rendőrfelügyelő és számos tanu terhelő vallomást tett. A bíróság végül a rendőrségi intézménye ellen való gyűlöletre izgatás vétségéért Wirth Károlyt kéthónapi fegyházra ítélte. Súlyosbító körülménynek tekintette, hogy országgyűlési képviselő léteire követte el a büntetéseket, amely változás időben történt. Az ítélet nem jogerős.

Négy ökölvívónk győzött az Európa Bajnokságban

Torma II. és Csontos vereséget szenvedtek

Boroszló, jan. 22. Csütörtökön délután ötezer főnyi közönség gyönyörködött az amatőr ökölvívók Európa-bajnoki küzdelmeiben. A legérdekesebb mérkőzések egyike váltósúlyban a német Raesche és a magyar Torma találkozó volt. A 2. bajnok felváltva támadott, a második menetben a német több balegyenest vitt be ellenfelének, úgyhogy végeredményben győzött. Jól lehet Torma a harmadik menetben szintén több ízben sikeresen támadott. Eredmények: váltósúlyban a német Raesche pontozással győzött a magyar Torma ellen. Középsúlyban a Spanyol Santandren győzött a svájci Barchetti felett, a svéd Noren pontozással verte a magyar Csontos. Nehézsúlyban a német Tennhof pontozással győzött a magyar Homolya ellen.

FERENC JÓZSEF KESERŐVIZ

Vizeszemlye, császárzemlye és vizeskifli forgalomba hozatala
Tejeskenyeret, kalácsot, pogácsát tilos sütni vendéglátó és péküzemben.

A gabona és a teengeri kiörlésére, a kenyér készítésére és a liszttel való tükarékos gazdálkodásra vonatkozó szabályok módosítása tárgyában kiadott 470—1942. M. E. számú rendelet szerint sütőüzemben a vizeszemlyén felül császárzemlyét és vizeskiflit is szabad készíteni és forgalomba hozni.

A vizeszemlye, császárzemlye és vizeskifli készítésénél a finom-buzaliszthez egységes búzakenyérlisztet keverni nem szabad. A kész vizeszemlye súlya 4 dkg-nál kevesebb és 4,5 dkg-nál több, a kész császárzemlye és vizeskifli súlya 3,5 dkg-nál kevesebb és 4 dkg-nál több nem lehet.

Ugyanezen rendelet szerint a kenyérváltójegy 1—1 szelvényére a fogyasztó 1 drb. zemlyét, vagy 4 dkg. súlyú kétszersültet, vagy 1 drb. császárzemlyét, vagy vizeskiflit is vásárolhat, illetve fogyaszthat el vendéglátóüzemben.

Vendéglátó-, cukrász — vagy sütőüzemben — tekintet nélkül a termék liszttartalmára — tejeskenyeret, kalácsot, kuglófot, briós-féléket, pogácsaféléket, továbbá úgynevezett túrós és rábaközi pérecet vagy ezekkel azonos összetételű tésztából más alakban és töltelékkel készített termékeket előállítani és forgalomba hozni tilos. Mézeskalácsos üzemben mézeskenyert készíteni és forgalomba hozni tilos.

A rendelet, mely a Budapesti Közlöny 1942. évi január hó 22-iki 17-ik számában jelent meg, január hó 22-én lép hatályba. — Polgármester.

Az OTI és MABI járadékok után is 30 százalékos pótléket kell fizetni

A hivatalos lap közli a belügyminiszter rendeletét az öregségi, rokkantsági, özvegyi és árvajáradékban részesülők rendkívüli pótlékáról. Az életbelépett rendelet értelmében az ezután történő járadék megállapításoknál a fokozódó járadékrészt külön-külön kell kiszámítani azokra a járulékhetekre, amelyeket a biztosított az 1941. évi november 30. napjáig és azokra a járulékhetekre, amelyeket a biztosított az 1941. évi november 30. napjától követő időben töltött kötelező biztosításban. Az 1941. évi november 30. napjáig betöltött járulékhetek alapján az 1941. évi december 1. napjától járó fokozódó járadékrészhez 30 százalékos rendkívüli pótléket kell hozzászámítani.

A továbbiakban kimondja a rendelet, hogy mindazok, akik eddig járadékot kaptak, 1941. december 1-től számítva 30 százalékos rendkívüli pótléket kapnak járadékuk után s a rendkívüli pótlék jár azoknak is, akik az 1900—1941. M. E. számú rendelet alapján segélyben részesülnek. Kimondja a rendelet, hogy azokat az összegeket, amelyeket előző belügyminiszteri rendelet alapján múlt év november végét követő időre rendkívüli pótlék címen valamelyik biztosító intézet kifizetett, a mostani rendelet értelmében járó rendkívüli pótlék összegébe be kell számítani.

— A görvelyi volt román határ-órség házának tetejét ismeretlen tettesek leszedték és elhordták. A tolvajokat keresik.

Vitéz Baráti Huszár Aladár, az OTI elnöke bejelentette az OTI debreceni és szoboszlói építkezési terveit

Vitéz Baráti Huszár Aladár, az OTI elnöke nyilatkozott az intézmény ezévi nagyszabású építkezési programjáról egy közgazdasági lap hasábjain. Az OTI elnök többek között a következőket mondotta:

— Az Országos Társadalambiztosító Intézet önkormányzata a jó gazda köteles előrelátásával igyekszik a legkörültekintőbben sáfárkodni a reábizott közpénzekkel. Építőtevékenységünk kétirányú: szociális építkezések, amelyekkel az intézetnél biztosított munkásoknak, olesó, higiénikus bérházakat, kertesházakat, sőt úgynevezett munkásvillákat építünk, viszonyokhoz mérten olesó bérért mint tökékamatozású vállalkozást, másrészt pedig az intézetnél biztosított munkások számára rendelőtintézeteket, kórházakat, szanatóriumokat és üdülőket épít az OTI, amely intézmények mind a munkások egészségügyi és ápolási, valamint betegség-megelőzés céljait szolgálják.

— Mint minden esztendőben, úgy ezidén is vonatkozik ez az

1942. évi feladatra is, óriási építkezési programot dolgoztunk ki. Nagyszabású terveket készítettünk el, természetesen pályázat útján. — Hogy azonban nagyszabású építőterveink közül melyek valósíthatók meg, azt az anyagbeszerzés lehetősége határozza meg.

A továbbiakban Baráti Huszár Aladár részletesen felsorolta a Budapest, Pestkörnyékén és vidékén tervbevetett nagyszabású építkezéseket. A vidéki tervek között kifejezetten felsorolta, hogy az OTI Debrecenben ezévi építkezési székhat és rendelőtintézetet fog építeni.

A székhat és benne a rendelőtintézet az OTI fiók jelenlegi helyén épülne fel, erre az időre átköltözne az OTI iroda és rendelő az Angol Királynő megüresedett épületébe. Az új székhat elkészülte esetén az OTI az Angol Királynő szálló helyén többemeletes bérházat kíván emeltetni.

Hajdúszoboszlón rheumabetegek részére otthont épített az OTI. E célra már a telket meg is szerezte.

Debrecenben újabb erős mozgalom indult a felnőttek kereskedelmi iskolájáért

134 aláírással kérelmet juttattak el a kultuszminisztériumba.

A »Debrecen« már több esetben szóvá tette annak szükségességét, hogy a felnőttek számára kereskedelmi iskolai érettségít biztosító esti tanfolyamokat városunkban is megrendezzék. Debrecenben 1940 óta közel másfélszáz érdekelt tesz lépéseket, hogy ezt a tanfolyamot mielőbb felállítsák. Sajnos, a múlt évben nem sikerült biztosítani a felnőttek esti iskolájának megindítását, mert a debreceni illetékes hatóságoknál, sőt a minisztériumban is eljáró debreceni küldöttség azt a választ nyerte, hogy az 1941—42. évben próbaképpen csupán a fővárosban állítják fel ezt a tanfolyamot. Ennek sikere esetén azonban kilátásba helyezték, hogy a következő évben 6—8 vidéki városban felállítják azt és ez esetben Debrecen természetesen az első között lesz, ahol megnyitják a felnőttek számára a kereskedelmi iskolai érettségít megszerzését lehetővé tevő tanfolyamot.

A napokban valóban megjelentek közlemények arra nézve, hogy a kultuszminisztérium a jövő tanévben több vidéki városban megindítja a felnőttek tanfolyamát, azonban a felsorolt városok között Debrecen neve nem szerepelt. Ez arra indította az érdekelteket, hogy megbeszélésre jöjjenek össze. A megbeszélésen 134-en vettek részt és elhatározták, hogy újabb kérelemmel fordulnak a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez annak érdekében, hogy Debrecenben állítsák fel a felnőttek esti iskoláját. A tegnapi napon küldöttség ment a Kereskedelmi és Iparkamara elnökségéhez, a Kereskedő Társulathoz és a várososhoz és kérték az illetékesek támogatását. — Egyidejűleg kérelmet küldtek fel a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba.

A kérelemben sajnálattal állapítják meg, hogy a lapokban megjelent és a rádió által is megerősített rendelettervezetben több vidéki város között, melyekben szeptemberben felállítják a budapestihez hasonlóan a felnőttek részére kereskedelmi iskolai érettségít biztosító tanfolyamot, Debrecen város nem szerepel. Hivatkoznak arra, hogy Debrecen város tanulmánygyó felnőtt kereskedő, iparos és tisztviselőtársadalmára már az elmúlt évben hatalmas mozgalmat indított annak érdekében, hogy a felnőttek kereskedelmi középisko-

laja Debrecenben is megkezdje működését. Az erre vonatkozó kérelmet a debreceni tankerületi főigazgató 1941. szeptember hó 5-én felterjesztette a minisztériumba és a kérelem mellékletét képezte 134 debreceni lakos aláírásával el-
látott nyilatkozat arról, hogy a Debreceni Kereskedő Társulat által megrendező tanfolyamra hajlandók beiratkozni és az előadásokat rendszeresen látogatni. Debrecen város polgármestere pedig a múlt év szeptember 17-én feliratot intézett Fáy István kultuszállamtitkárhoz, melyben kérte arra, hogy a nagyjelentékek ezen közérdekű és nagyjelentőségű kérelmét Fáy államtitkár a kultuszminiszternél a maga részéről is hathatósan támogassa és helyezzen súlyt arra, hogy ez az iskola még az 1941—42. tanév elején Debrecenben is megkezdhesse működését. Megemlíti a kérelmezők, hogy a feliratokra válasz mind-
ezideig nem érkezett. Ismételten kéri, hogy a 130.000 lakosú szinmagyar város, a Tiszántúl legnagyobb szellemi gócpontjának tanulmánygyó felnőtt kereskedői, iparosai és tisztviselői az új tanévben már az esti tanfolyamok létesítése által megkezdhessek tanulásukat.

Magunk részéről már több esetben adtunk hangot annak, hogy Debrecenben feltétlenül szükség van ennek az esti tanfolyamnak felállítására. Debrecen város tanulmánygyó felnőttei voltak az első az egész országban, akik mozgalmat indítottak ennek teljesítése érdekében és bizonyosra vették, hogy illetékesek erre nézve rövidesen megnyugtató választ adnak.

A bősörményi vonat Nyúlásnál elgázolt egy teherszállító kocsit

Szerencsés kimenetelű karambol történt tegnap este a Nyúlásnál. Rosenfeld László teherfuvarozó, Vágóhíd uca 10. szám alatti lakos három nagy társzekerén sertést szállított a MAHUSZ részére. A Nyúlás közelében, amikor a szekerek a sínekhez értek, a kanyarnál hirtelen feltűnt a bősörményi vonat.

Az elől haladó szekeren Kolozsi János Kigyó uccai lakos ült, aki igyekezett megállítani a lovakat a sínek előtt, azonban a csúszós talajon ez nem sikerült. A vonat elgázolta a szekeret, mely a heves összeütközés kö-

vetkezéskor darabokra tört. Szerencsére az idejében leugró Kolozsi Jánosnak kisebb zúzódásokon kívül nem történt semmi baja. Az egyik ló és három sertés azonban az összeütközés következtében meghalt. A másik két társzekernek, mely a Kolozsi által hajtott szekér mögött haladt, nem történt semmi baja.

A szerencsétlenségről jelentést tettek a csendőrsnek és megindult a vizsgálat annak megállapítására, hogy a karambolért terhel-e valakit gondatlanság. A szemtanúk vallomása szerint valószínű, hogy az összeütközésért sem a mozdonyvezető, sem a szekeren ülő fuvaros nem okolható, azt a csúszós út idézte elő.

Gyökössy József ref. lelkész meghalt

Egy sokat szenvedett férfiú tért vissza váratlan hirtelenséggel Teremtőjéhez. Ez a férfiú Gyökössy József nagykakucs ref. lelkész volt. Szerte Biharban jól ismerték a közvetlen modorú, örökké vidám férfiút. Pedig a élet sok keserűséggel látogatta meg.

A megszállás kezdetén életve, szélyes támadásnak volt kitéve, amelynek nyomait haláláig viselte. Biharba a Bánságból került. Előbb Szaldobágyon lelkészkedett, majd esere folytán Nagykakucsra került, hol haláláig híveinek szeretete és becsülése vette körül. — Gyökössy József kitűnő lelkész volt, ő volt a társaság lelke: nemcsak költői lelke sziporkázó ötleteivel, de a hegedű síró hangjával is foglyul ejtette hallgatóságát.

Elhunyt családját és kiterjedt rokonságát, köztük Gyökössy Endrét, az ismert költőt borította gyászba. Gyökössy József temetése esütörtökön volt nagy részvét mellett.

Gázölés a Nap-uccában

A mentőket értesítették esütörtökön délután, hogy a Nap uca 22. szám alatti ház egyik lakásában Takaró Gáborné 61 éves, Vendég uca 28. szám alatti lakos hirtelen rosszul lett munkaközben és eszméletét veszítette. A mentők magához térítették Takaróét, majd a belgyógyászati klinikára szállították.

A megindult vizsgálat megállapította, miután a Nap uca 22. szám alatti lakásban többen is rosszul érezték magukat, hogy a világítógáz csöve elrepedt és gázölés következtében lett rosszul Takaró Gáborné. A világitási vállalat alkalmazottai a csövet kijavították.

Új iparossegédek

A debreceni ipartestület előjárásága tegnap esti ülésén ismét sok tanoncot avatott fel segédé. A testület nevében Szendrey Sándor alelnök mondott hazafias tartalmú értékes buzdító beszédet az új segédekhez, akiknek átadták a segédleveleket. Névsoruk a következő: Kenéz Zoltán sütő; Kiss Zoltán tetőfedő; Szilágyi Imre cipész; Nagy Sándor Benő fodrász; Gere József ács; Emőd Gábor cipész; Nasch Karolin nőszabó; Tóth Ernő asztalos; Goldmann Éva nőkalapkészítő; Pompola Károly férfi-szabó; Kereskényi Gyula autószerelő; Erdei Róza fodrász; Balla Etelka paplanos; Bleier Ferenc bádogos; Matolcsi László vasesztergályos; Nagy Julianna fodrász; Hajdú László timár; Somogyi Mártonné nőszabó; Percecényi Imre géplakatos; Kecskés László autószerelő; Manó Erzsébet nődivatkalapkészítő; Turai István vasesztergályos; Molnár Albert lakatos; Terner Veronika nőszabó; Bernhart György autószerelő; Orbán Bálint géplakatos; Friedmann János ékszerész; Kiss Erzsébet Klára nőszabó; Villás Kálmán ács; Szabó István cukrász; Molnár Lajos autószerelő.

— A német birodalmi gyárakban egymillió belga munkás dolgozik és legutóbb is 250.000 munkás vállalt munkát birodalmi gyárakban.

Az Ipartestület előljárásági ülésén Galamb Ferenc elnök beszámolt budapesti útjának eredményéről

Az Ipartestület előljárásági Galamb Ferenc elnöklésével tegnap este ülést tartott.

Napirend előtt Pataky József alelnök fontos bejelentést tett. Közölte, hogy a honvédelmi kincstár számára történő auójavítási és ezzel kapcsolatos iparágakban közszállítókban résztvevő iparosok kalkulációját újból szabályozták, vagyis megállapították, hogy milyen haszonkulcs mellett dolgozhatnak. Pataky József példával illusztrálta bejelentését s egyben kérte, hogy sürgősen értesítsék a közszállító iparosokat az új rendről. Haladéktalanul összehívják az érdekképviseleti csoportot és ott közvetlenül megadják a felvilágosítást az iparosoknak, ezért mindenki saját érdekében jelenjen meg majd ezen az ülésen.

A napirendet Galamb elnök azzal kezdte meg, hogy kegyeletes szavakkal emlékeztetett Buray Imréről, aki sokáig alelnöke és igen buzgó előljárásági tagja volt az Ipartestületnek. — A halkszavú és jószívú embert mindenki szerette és halála az iparosságot gyászba borította. Emlékét és érdemeit az előljárásági jegyzőkönyvében örökítették meg és a gyász jeléül gyeperecs néma felállással áldoztak Buray emlékének.

Az elnöki bejelentések során Galamb elnök közölte, hogy Budapestén járt a hentesek, mészárosok és szígyártók érdekében. Igéretet kapott illetékes helyen, hogy a legközelebbi anyagkiutalásból a debreceni szígyártókat elsősorban részesítik. A hentesek és mészárosoknak a bőrök átvétele ellen voltak állandó kifogásaik és panaszaik. Illetékes helyen igéretet kapott arra, hogy megfontolják azt a debreceni kérést, hogy a MAHUSZ-t jelöljék ki a bőrök átvételére, vagy pedig ha ez nem lenne lehetséges, olyan embert bizzanak meg, akit a hentesek és mészárosok jól ismernek és becsülnék, akikben megbiznak. Etekintetben hamarosan döntenek az ajánlott személy tekintetében is. Tárnyalt Galamb a közlelmzésügyi miniszterium vezetőivel a tartósított árú készítésével megbízott hentesek engedély kiadásáról, mert ezek a munkásait nem tudják foglalkoztatni. Azt a felvilágosítást kapta, hogy csak igen csekély számú hentes kap engedélyt a tartósított árú készítésére, mert az a cél, hogy minél több friss árút hozzanak forgalomba. Annnyit előreláthatólag megengednek, hogy husvétli sonkát készíthessenek a hentesek.

Segítették a debreceni 35 nagyvágó sorsán is, akik eddig nem kaptak a rendelet téves értelmezése folytán vásárlási jegyet. A jövőben a miniszterium intézkedésére a megyében vásárlandó sertésekre vásárlási jegyet kapnak. Az így megvett sertés fele szalonnáját kötelesek lesznek leszállítani és tartálékolni a megye részére, a többi pedig nyílt árú-szállítási üzletekben kell forgalomba-

hozniok.

A bőrátvétellel kapcsolatban Nagy József szücsmester azt kérte, hogy szakember vegye át a bőröket, mert csak így kerülnek el az iparosok a folytonos károsodást és jutnak a feldolgozó iparosok bőrökhöz.

Lajos Béla testületi aljegyző jelentette, hogy a decemberi pénztárforgalom 39,247 pengő volt. Iktattak 612 ügyet, beszerződött 10 tanonc, felszabadult 38, törölték 21 tanoncszerződést. Ipart váltott 12, megszüntette iparát 5 egyén.

Galamb Ferenc elnök bejelentette, hogy az év végén végrehajtás végett át kell tenni a hátralékosok névsorát. — Akik a tagdíj fizetésére részletfizetési engedélyt kaptak, azok ügyét nem teszik át, sőt azokat sem, akik csak fél-évi tagsági díjjal tartoznak. Így aránylag kevés iparos ellen folytatnak végrehajtást.

Sok iparos nem szerepel a tételes adóztatási listán, mert a segédek nem jelentették be a testületen. Ezek elesnek a tételes adófizetés kedvezményétől, ezért felhívja az iparosok figyelmét a segédek pontos bejelentésére.

Bejelentette Galamb Ferenc azt is, hogy a jövő hónap elején rendkívüli előljárásági ülést hív össze, mert akkor már annyira előrehaladnak az évzárási munkában, hogy a közgyűlést előkészíthetik. Ez lesz az első év, amikor nem kell haladéktól kerniök a közgyűlés megtartására.

A bejelentést örömmel vették tudomásul.

Nagy mértékben csökkent a tagdíjhátralék

Az előljárásági ülésen Lechner Lajos jegyző beszámolt arról az örvedetes jelenségről, hogy az ipartestület ügyeit egyre fokozottabban sikerül az elnökségnek rendbehozni. Erre mutat az a körülmény is, hogy december 31-én már csak 1714 tag volt hátralékban, összesen 35,978 pengővel. A törölt iparosok hátraléka kerekén 18,000 pengőt tesz ki. A helyzet javulását mutatja, hogy az előző év végén még 999 hátralékos iparos 46,000 pengővel tartozott a testületnek. Két év alatt a hátralékosok létszáma 572 fővel és 11,030 pengővel csökkent, ami részben az iparosság szeretetét mutatja az elnök személye és a testület iránt, másrészt, hogy sikerült olyan módszert találni, amely az örökös hátralékoságot lassanként a legkisebb mértékre szorítja le.

100 pengő büntetés távolmaradásért

Meglepetéssel vette tudomásul az előljárásági a hatóság közlését arról, hogy Horgonyi Sándor fodrász mestert, a tanoncvizsgáztató bizottság tagját azért, mert nem jelent meg egy tanoncvizsgán és nem is mentette ki magát, indokoltan távolmaradásért 100 pengő bírsággal sújtotta.

felolvasás, hangverseny, vadászat és más sportesemény naponta volt. A sávosgútl erdőben hét szerencsés Nimród 210 nyulat és két rókat lőtt. A legtöbb vadat a hét vadász közül Polonyi Andor ejtette.

A telefon már javában működött a városban, de Budapesttel még nem volt összeköttetés. A miniszter dr. Balkányi Miklós engedélyesnek jogot adott arra, hogy a fővárosi telefon összeköttetés megteremtésére az állami táviró vezetőket igénybe vegye. Természetesen csak a kísérletek folytak a sürgönydrótokon. Mikor a kísérletek sikerültek, kiépítették a távbeszélő vezetőket is.

Még egy politikai hír adott közbeszédre alkalmat. Bárány Fejérváry Géza tábornagynagy és Ugron Gábor, a híres erdélyi függetlenségi politikus, parlamenti öszszeszóalkozásból kifolyólag párbajt vívtak. Fejérváry Géza megsebesítette Ugront. A viadal nem maradván titokban, az ügyesség megindította az eljárást a két politikus ellen, azonban az ügy sohasem került tárgyalásra, mert a Ház elutasította kiadatásukat.

Az ingatlan forgalom is élénk volt. Házat, földet igen sokan vásároltak, még pedig nagy összegekért. Érdekes volt az egyik kimutatásban, hogy ifjú Vásáry István, Vásáry András és Vásáry Zsuzsánna Liptay Gáborné, édesatyjuk Vásáry István összes ingatlanait örökségi illetőségben 18,700 forintért megvették.

Baross Gábor nem szerette a női munkaerőket. Lemondása előtt egy

Nagymennyiségű

bőrtalpas női divatcipőt
vettünk át, árusítása folyamatban

Utalvány nélkül

vásárlási könyvre az alábbi bőrtalpú cipőket árusítjuk:

NŐI

színes antilop (fekete és barna kivételével)
féner antilop-cipő és szandalett
nőr szandalett és szandál minden színben
arany és ezüst, vászon és selvem cipő
papucs.

Utalványra női, férfi és gyermek cipő hatalmas választékban

Kontsek Cipőüzletében

küldöttség járt nála Debrecenből. Az egyik hivatalvezetőtől megkérdezte, — hogy hány női alkalmazottal dolgozik?
— Nálam csak egy van — felelte.
— Akkor bizonyosan rendben megy a

munka — mondotta rá a vasminiszter, mosolyogva.

Azóta más világ lett. Ma már hivatalnak se hívják azt a hivatalt, ahol nők nem dolgoznak (b. s.)

Hatósági közbelépéssel szüntetik meg az előadásokra és estélyekre való későnjárást

Az Ipartestület előljárásági ülésén tegnap este Lechner Lajos jegyző bejelentette, hogy az iparosság műsoros táncestélyt rendez. Az előljárásági felhatalmazta az elnökséget, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg.

A fővédnökök felkérése már megtörtént. A hadtestparancsnok, a főispán és polgármester is az előkelőségek éien szeretettel és szívesen vállalták a tisztséget, de kikötötték, hogy az estélyt a meghívókban kitűzött időben pontosan kezdjék meg.

Galamb Ferenc azt a rendkívüli érdekes bejelentést tette, hogy a jövőben azok a testületek nem kapnak ilyen estélyre vagy bála szóló engedélyt, amelyek az idén nem tudják pontosan megkezdeni a műsort. Közölte Galamb Ferenc, hogy nyolc óra után egy perccel megkezdik a műsort, tehát a közönség már akár hét órától kezdve gyülekezhet, hogy a ruhatári torlódást elkerüljék, s a kezdés után a termet lezárják, a későnjövő csak az egyes számok közti szünetekben mehetnek be a terembe.

Ezzel kapcsolatban egyébként a polgármester érdekes átiratot küldött az Ipartestületnek, melyet felolvastak. Ebben a polgármester hivatalosan is közli, az utóbbi időben mind gyakrabban megtörtént, hogy a táncestélyek, műsoros estélyek stb. előadások a meghirdetett időpontnál jóval későbbben kezdődtek meg. Saját maga is szemtanuja volt kellemetlen és kínos jeleneteknek emiatt. Volt eset, hogy egyórai késéssel kezdhették meg az előadást, mert a közönség késett.

Az estélyekre meghívott és ott megjelenő magasrangú katonai és polgári előkelőségek személye iránti tisztelet és figyelmesség érdekében kéri az iparosságot, hogy az ilyen joggal kifogásolható viselkedést a maga részéről is szüntesse meg a saját estélyén.

A polgármester azt az érdekes megjegyzést fűzi még hozzá, hogy az engedélyeket nemcsak a rendőrhatalóság, hanem a polgármester is adja. A hatósági engedély az előre bejelentett időpontban való megkezdésre is vonatkozik, tehát a jó rend és fegyelem, a hatósági engedélyhez való alkalmazkodás is megköveteli a meghirdetett idő-

point pontos betartását. Ezek szerint tehát hatósági közbelépéssel fogják megszüntetni azt a rossz debreceni szokást, az »elegáns« későnjárást az előadásokra és estélyekre.

Februártól jár a lelkészeknek a felemelt kongrua

Túröczi Zoltán tiszakerületi evang. püspök legújabb körlevelében közli, — hogy a kormány a lelkészek kongruáját korpótlékát és családi pótlékát is rendezte. A törvényesen bevett vallásfekezetek lelkészei az 1909. évi 13. törvények alapján járó jövedelemkiegészítő államegélyek, továbbá az 1913. évi 38. törvényekkel engedélyezett korpótlék illetmény eiddőszert megállapított összegének hétszázalékos emelését kapják, családi pótlék címen pedig a feleség és az első két gyermek után egyenként havi 40, a harmadik gyermek után havi 50, a negyedik gyermek után havi 60, az ötödik és ötön felüli gyermek után egyenként havi 70 pengőt. A közoktatásügyi miniszter ezt a föbbletet december 1-ig visszamenőleg utalta ki, még pedig úgy, hogy a különbözetet a napokban kapják meg a lelkészek február elsejétől már a felemelt illetményt A családi pótlék emelésében a családok segédlelkészek, valamint kizárólag hitoktatással foglalkozó s az államkincstártól illetményt húzó hitoktatók is részesülnek.

— Dr. Endrődy Albert körvoos kinevezése. A belügyminiszter dr. Endrődy Albert orvost, a kányádi közegészségügyi körúrtban körvoossá kinevezte.

— A finn Lotta-parancsnok magyar Vörös Kereszt kitüntetését kapott. A Kormányzó Ur a miniszterelnök előterjesztésére Fanny Lukkon asszonynak, a finn Lotta szervezet elnökének, világviszonylatban nagyjelentőségű, erényekben gazdag áldásos és szociális, valamint karitatív munkássága elismeréséül a Magyar Vörös Kereszt érdemesillagát adományozta.

— Pécs város tisztviselői Debrecenben az új fertőtlenítő tanulmányozták. Pécs város három tisztviselője, dr. Hal József tiszti főorvos, Papp Jenő műszaki tanácsos és Dulánszky Jenő főmérnök Debrecenbe érkeztek és itt a múlt évben létesített új fertőtlenítő épületét és berendezését tanulmányozták. A pécsi tisztviselők elragadtatással szemlélték a korszerű fertőtlenítőket és a Debrecenben szerzett tapasztalatokat Pécssett értékésítik, ahol a MABItól felvett 700.000 pengős kölcsönből új, modern fertőtlenítő létesít a dunántúli város.

50 évvel ezelőtt...

Napjaink világrengető eseményéhez hasonló történések 50 év előtt még az emberi fantáziát sem izzgatták. A magyar glóbuszon közjogi harcok dúltak s ebből természetesen Debrecen közönsége is kivette részét, mert az időknak megfelelően a kormánytól szemben ellenzéki felfogást tanúsított. Ugyanigy Hajdú vármegye is, melynek négy kerületében függetlenségi párti képviselő került a parlamentbe. Igy Nádudvaron Papp Elek; Hajdúszoboszlón Polonyi Géza, Hajdúnánáson Kovács József pesti ügyvéd és Hajdúbosszorményben Szinay Gyula.

A politikai életben nagy esemény volt hogy Baross Gábor a „vasminiszter”, aki a kereskedelmi és vasútiügyeket pártatlan energiával igazgatta, váratlanul lemondott. Az 50 év előtti „Debreczen” a lemondással kapcsolatban azt közölte, hogy Baross I. Ferenc József király és császár magához citálta és felelősségre vonta, mert bizonyos vállalatoknak vasúti „refakciákat” adott. Baross a király előtt visszautasította ezt a vádat. Egyik főherceg azonban állítólag adatokkal bizonyította, hogy a miniszter tett ilyen intézkedést, mire az uralkodó felszólította Baross Gábor, hogy adja be lemondását, ami meg is történt az ország közvéleményének nagy felháborodására.

Debrecenben a téli hónapok alatt a szórakozások minden fajtájából kivette részét a közönség. Bál bált követett. —

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
Debrecen, József kir. herceg uca 1. szám
Telefon nappal 27-89. (3 mellékállomás)
éjjel 27-89. — Előfizetési árak havonta
3— pengő, negyedévenként 8-70 pengő
Ára hetekönként 12 fillér, vasárnap 24 fillér

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Hideghullám

A legutolsó két tél sarkvidéki havazásai és dermesztő hidege után sokan hajlandók voltak azt hinni, hogy az idei tél minden valószínűség szerint jóval enyhébb lesz. Nos, ez a valószínűségi számítás — úgy látszik — sehogysem vált be. Mert bizony a mi téliünk az idén már novemberben beköszöntött: s azóta tart egyfolytában. Ráadásul pedig a havazások után olyan dermesztő hideghullám zúdult reánk, ami bátran felveszi a versenyt az előbbi két tél szigorúságával. A legutolsó napokban például a hőmérséklet egyes helyeken 15—20 fokra is alászállt. A rekordot valószínűleg Hódmezővásárhely tartja, ahol tegnap reggel mínusz huszonegypontos hideget mértek.

Hajdú vármegye központi választmánya elkészítette az előterjesztést, melyben javaslatot tesznek a közelműltben hozott törvény alapján a zsidó törvényhatósági bizottsági tagok megbízásának megszüntetésére nézve. Az eddigi megállapítások szerint Hajdú vármegye törvényhatósági bizottságában négy tagság szűnik ezáltal meg.

Jövőhagyták dr. Merényi Oszkár debreceni egyetemi magántanári képesítését. Most érkezett meg a kultuszminiszteri jóváhagyás dr. Merényi Oszkár nyiregyszéki kereskedelmi iskolai helyettes igazgató debreceni magántanári habilitációjának. Dr. Merényi — mint arról annakidején beszámoltunk — az egyetem bölcsészettudományi karán nyert szeptember elején magántanári képesítést a magyar irodalomtörténetből.

A debreceni egyetem Tisza István emlékmúzeum értékes darabokkal gyarapodott. Őr eredeti Tisza levél került birtokába. A leveleket Tisza István 1887 tavaszán intézte Vizakna volt polgármesteréhez, id. Szóts Sándorhoz. Az értékes Tisza-relikviákat Szóts Sándor unokája, Kálmán Sándorné juttatta el az egyetem rektorához. D. dr. Kállay Kálmán rektor megleghangú köszönő levélben fejezte ki az adományozónak az egyetem hála-ját.

Dr. Kürthy Mária Magda táncintézetében január 22-én főiskolások, február 3-án diáktanfolyam kezdődik. Péterfia 30.

A dohányjövődéki munkások országos tanácskozását február 1-án tartják meg Budapesten. Tárgyalni fogják a dohánygyári és beváltói munkások valamennyi fontos kérdését.

Az elmúlt hajnalban Budapesten a Rákóczi utcán összeesett eszméletlenül egy »asszony« akit ismernek, mint koldusnőt. — Kórházba szállították, de segíteni nem lehetett rajta, meghalt. Valószínű, hogy halálát fagyás okozta. A kórházban kiderült, hogy a »koldus-asszony« férfi, aki ily módon akart több adományt szedni.

Január 31-ig át kell cserélni az ezüst 1 és 2 pengősöket. Illetékes helyről felhívják a közönség figyelmét arra, hogy az 1 és 2 pengős ezüstérméket a Magyar Nemzeti Bank intézetei csak 1942. évi január hó 31-ig cserélik át alumínium érmekre. A közönségnek ezért érdeklődni áll, hogy az 1 és 2 pengős ezüstérmék átsejteléséről minél előbb gondoskodjanak.

* Nagy Lajos városi állatorvos rendelését megkezdte. Eboltás délután 2—4-ig, Csapó uca 6.

Bányalégróbbanás történt 650 méter mélységben egy francia szénbányában és sok munkást eltemetett a beomlott tárná. Ezideig 36 halott és 30 sebesült került felszínre.

Életfogytiglani fegyházra ítélték Gerstenbrein Lónárt dunabarszti földbirtokost, aki 16 esztendővel ezelőtt agyonlőtte apját a szőlőben, hogy az örökséget megszerezze. A gyilkost nem tudták kézrekeríteni, nem gyanakodtak a fiúra, aki úgy tüntette fel a dolgot, mintha a gyilkosság idején Budapesten lett volna. A gyilkos fiú 16 év után önként jelentkezett a csendőrségen, mert a lelkiismeretfurdalást nem bírta tovább. Az ítéletet a Kúria is helyben hagyta.

Eljárás indul azok ellen a cégek ellen, akik különböző ürügyekkel akarnak kibújni az olcsó népruházati cikkek árusítása alól. Arra hivatkoznak, hogy az árusítással nem találják meg a számításukat.

A potyautas félig megfagyva került Szabadkáról egy tehervonaton Pécsre, ahol kórházba szállították. A potyautas elmondta, hogy nem volt pénze és így akart Németországba utazni.

Máramarosban sok iparos kaphat letelepülést és kezdhet munkához versenytárs nélkül. — Azok, akik ott akarnak letelepedni, írjanak a vármegye alispánjának.

Hathónapi fogházra ítélték el a debreceni törvényszéken esztörtökön Hódosi Sándor telítleni napszámot, aki volt munkaadójához, Lakatos Mihályhoz betört és a lakásból élelmiszereket, befőtteket és ruhaneműt lopott el. A ruhanemű egy részét özvegy Boros Józsefnének adta el Debrecenben. Hódosi beismerte a lopást, özvegy Berosné tagadta, hogy Hódositól vásárolt volna. A bíróság a tolvaj terhelő vallomása alapján az orgazdát két hónapra ítélte el. Az ítélet nem jogerős.

A hagyományos szabohasi Vitézi Bál az idén a rendkívüli viszonyokra tekintettel elmarad.

A fagyhullám elérte Egyiptomot is és Kairóban, ahol pedig télen is ritkán süllyed a hőmérséklet a fagypontra alá, három ember megfagyott.

Ingyenes olasz nyelvtanfolyam. Február harmadikán új olasz nyelvtanfolyam kezdődik az Olasz Kultúr-intézetben, kezdők számára. A május 15-ig tartó tanfolyamra a beíratási díj 5 pengő, tandíj nincs. Befiratkozni lehet mindennap délelőtt 11—1 óráig és délután 5—7 óráig. Gazdag könyvtár, ingyenes koncertek, filmmatiné. Érdeklődni lehet mindennap az intézet titkárnál, telefon: 12-04. Hatvan u. 2. szám I. emelet.

A debreceni törvényszéken két-hónapi fogházra ítélték el Tóth Antal napszámot, aki Debrecenben ifj. Boda János gazdálkodó lakására betört egy ellopott kulcs segítségével és elhordott a kamarából lisztet, ruhaneműt. A lopott holmik egy részét orgazdánaként értékesítette. Tóth beismerte a lopást. Az ítélet jogerős.

Pécs közelében a vonat halálra gázolta Kovács Lajos 22 éves fiéket, aki egy tehervonaton teljesített szolgálatot. A fiatal fiékek a mozgásban lévő szerelvényre akart felugrani és a sikos lépcsőn megcsúszva a kerekek alá zuhant.

A századik katonagyermek születését jelenti a Vöröskereszt Egyesület Gyapjas Elemérnek, aki a keleti harcokban van, született meg a gyermeke Kispesten. A Vöröskereszt megajándékozta a gyermek anyját.

Teffel Györgyné szalonját akart lopni az egyik nyírmártonfalvi tanár, a hová jóslás ürügyével hatolt be. A cigányasszony éppen az oldal szalonját akarta keltetvágni, amikor lettenérték. A debreceni törvényszék kétélti fogházra ítélte el és a tolvaj asszonyt azonnal fogházba küldték.

A hadirokkanttörvény módosítását kéri indítvány hangzott el a HON Sz központi választmányi ülésén. Az elnökség felhívja ezzel kapcsolatban azokat a csoportokat, ahol a hadirokkanttörvény módosítására vonatkozó javaslatok vannak, hogy küldjék azokat az országos elnökséghez.

Hajdúszovátón a Magyar Élet ártja választmányi ülést tartott, melyen dr. Boda Sándor elnöklettel és több felszólaló kül- és belpolitikai tájékoztatói nyújtott a megjelenteknek. A választmányi ülés táviratilag közönlötte Bárdossy László miniszterelnököt és Szilassy László főispánt.

Migrénés főfájások, idegesség, hipochondriás állapotok gyakran a leg-
rövidebb idő alatt megszűnhetnek, ha gyomoremésztésünket és bélműködésünket reggelenként éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel kellőképpen elrendezzük. Kérdezze meg orvosát!

Tizenöt napra fogházra ítélték Budapestén Weisz Izidor bérautófuvarozót, aki taxijával ünnepnap is vendéget szállított. A taxit igénybevevő vendéget — Novák Géza zenészt száz pengőre ítélték el, a jogosulatlan gépkocsirendelés miatt.

Másfél évi börtönrre ítélték el Budapestén Csongrádi László 20 éves rádiószerelet, aki több villát kifosztott Budapest környékén. Sashalmon az egyik műszaki tanácsos üres villájába a barátjával együtt beköltözött és a pincében talált pezsgős kosarokból hordták fel mulatozásaikhoz a pezsgőt. — Az egyik nap a betörő lerészegedett és elaludt, így találta a villájába érkező házigazda, aki a rendőrnök adta át.

Kalmár Pál rádióénekes megpályázta a budapesti szemétbányászás jogát. A főváros jelentős jövedelmet húz a pestszentlőrinc szeméttelapon található hulladékanyag értékesítéséből. Az utóbbi időben évi 39 ezer pengő bért kapott a szemétbányászási koncesszióért. Az eddigi vállalkozó szerződését a polgármester kölcsönös megegyezéssel megszüntette és a szemétkotrás jog egyévi bérletére újabb pályázatot írt ki. Most telt le a határidő. Kilenc szabályos ajánlat érkezett. Valamennyi többet ígér az eddigi bérösszegeknél. A pályázók között szerepel Kalmár Pál, az ismert és népszerű rádióénekes is, aki ügylész a művészet mellett kereskedelmi tevékenységét is szeretne folytatni. — Kalmár Pál 55,200 pengő bért ajánlott fel.

A Kossuth ucai egyházzsér ma délután fél négy órakor számvizsgáló bizottsági ülést tart, amelyen a múlt évi zárszámadást terjesztik elő.

Két iker szerencsétlensége. Érdekes és nem mindennapi kettős szerencsétlenség történt Olaszországban. Két ikertestvér, akik már évek hosszú sora óta távol éltek egymástól és semmit sem tudtak egymásról, egy és ugyanazon a napon, egy és ugyanazon módon jártak szerencsétlenül. A Sestriben élő Luigi jobb kezének gyűrűsujját vágta le a körfűrész, míg a Riva Trigosoban élő Cesare bal kezének gyűrűsujját szakította le egy gép.

A Magyar Evangélimi Munkásszövetség homokkerti csoportja ma, pénteken este félnyolc órakor a gyülekezeti teremben összejövetelt tart. Az összejövetelen vitéz Nagy Pál tanító, „Magyarország jövője a gyermek” címen tart előadást.

Sültök és pattogatott kukorica, mint a gyermekétkeztetési akció étele. A csongrádvármegyei tisztiorvos most adta ki részletes utasítását a megyei zöldkeresztes gyermekétkeztetési akció lebonyolítására. Igen érdekes az intézkedés záradéka, amely az étkeztetésen felhasznált tápláló ételekre vonatkozik. Ajánlja a sültöket, mint könnyen beszerezhető vitamintartalmú téli táplálékot, a pattogatott kukoricát, továbbá mint olcsó állati fehérje kiegészítésre rendkívül alkalmas táplálékot, az állati vért és a sovány tejét. Ez utóbbi sohasem önálló táplálékként, hanem a levelek és főzelékek feljavítására fordítandó.

Önkéntes urak!

egyenruhájukat
készíttessék bizalommal
Tegdesnél, Kálmán tér 19.

Ujságoi vasás

Ha ujságot veszek a kezembe,
Elovasom mindegyik sorát,
Am van benne kettő bő hasábká,
Melynek tisztelem ősi korát.

Egyik részben születések vannak.
Órül lelkem, ha bőven akad,
De fáj nekem, ha a halálrészben,
Több a név mint, amottan fakad.

Be szeretnék Nagy Valaki lenni,
Olyan nagy úr, hogy aki rám talál,
Gólyajárás, lenne nagyon bőven,
És legyőzve nyögne a halál.

Vékony Antal.

Anyakönyvi hírek

Születések: Erdős Sándor napszámot Hajdúböszörmény, fiú Sándor. Szabó István kisbérő, Bellegelő 404 fiú István Bakonszegi István csizmadiaség, Apponyi u. 22. leány Mária. Sarecz József gazdasági cseléd, Haláp 17. fiú József, Szilágyi Gyula kályhaség, Hajnal u. 2. sz. fiú Sándor. Makai Sándor fuvaros Mikepércsi út 7. fiú József. Kiss Gábor kefekötőseg, Csonka u. 7. lány Erzsébet. Varga Antal kerékgyártóseg, H. Böszörmény, fiú Antal. Szabó Gyula gyár munkás, Mester u. 10. leány Magdolna. Kovács Imre gazdasági cseléd, Pocsaj fiú Gyula. Márkus József gazdasági cseléd, Szepes 45 leány Erzsébet. Püspök Sándor paplan k. m. Csapó u. 27. leány Éva. Kaczur Péter erdőőr, N.-Csere 32. leány Eszter. Dihen László napszámot, Kishegyesi út fiú Attila. Juhász György napszámot, Vértés, fiú László. Vida József munkás, Kishegyesi út 1. leány Erzsébet. Dr. Arany Sándor gazd. akad. tanár, Andrassy út 4 B) fiú László. Kiss István kisbérő, Haláp 41. leány Magdolna. Barna József MÁV segédtsizt, Püspökladány, fiú László. Háló Kornél áll. pénzt. tisztviselő, Szoboszlai út 4 B) fiú Kornél. Szabó István szabóseg, Hortobágy u. 7. fiú László. Szakál János gazdasági cseléd, Pallag 27. leány Eszter.

Eljegyzés: Nagy Lajos tanító—Kovács Erzsébet, Pogány u. 3.

Házasságkötések: Dr. Brück István ügyvéd, Ferenc József út 77.—Sebők Márta, Rákosi Jenő u. 7. Szabó Gábor kereskedő, Pozsonyi u. 22.—Nagy Zsuzsanna, Tegez u. 82. Városi Bálint MÁV Némét u. 24.—Fényi Róza, Vámospercs. Asztalos Sándor gazdasági cseléd, Kosuth u. 38.—Barta Margit, Bánk 58. sz. Reinitz Antal kántor—Höngi Erzsébet, Nyomató u. 22. Grossmann Ernő m. t. Hatvan u. 50.—Fusch Margit ugyanott 39. sz. Török József napszámot—Kandi Margit, Wolaffka u. 37. Erdős Imre géplakatosseg, Emerich u. 18.—Polgári Zsuzsanna ugyanott. Frenkel Ferenc kereskedőseg, Széchenyi u. 53.—Rosenberg Róza, Ferenc József út 58. Fülöp László hírlapíró, Ferenc József út 30.—Grósz Ilona, Erzsébet u. 27.

Halálozások: özv. Kiss Gáborné ref. 74. éves Magyar u. 10. Pál Borbála ref. 18. éves, Apagy. özv. Trocsányi Istvánné rk. 64. éves, Rothermere u. 39. Dobrucki Emil ág ev 62 éves, Dionségi út 10 Antal Lajos ág. ev. 48 éves, Nyugati u. 28. Deli Károly ref. 34 éves, Dunaharaszti. Dózsa Gizella ref. 2 hónapos, —Pesti u. 4. özv. Mahmeister Gyuláné, rk. 71 éves, Csapó u. 51. Nagy Zoltán ref. 2. hónapos, Kiss Áron u. 21. Lazák György rk. 48. éves, Haláp 62. Bural András ref. 1 hónapos, Megyer-tér 4. Bíró János ref. 22. éves, Bagamér. Vadász Róza ref. 22. éves, Tordai G. u. 7. Leithmann Gyula izr. 67. éves, Nemzet-őr u. 3 A) Ludman János ref 9 hónapos Bellegelő 229. özv. Vaga Józsefné ref. 52 éves, Zöldfa u. 9. özv. vitéz Dáry Istvánné ref. 52 éves, Kórház u. 11. sz. Brück Jakab izr. 55 éves, Simonffy u. 34 sz. Dobráczki Gyula rk. 69 éves, Tegez u. 33. özv. Forgon Raffelné ref. 92. éves, Telek u. 34. Than József rk. 70 & Szoboszlai u. 2.

Salakszállítás a villanytelepről. Bármilyen mennyiségű salak díjtalanul szállítható a villanytelepről.

Zsidó istentiszteletek. A debreceni statusquo ante izraelita anyahitközség emplaiban az istentiszteletek rendje, január 23—30-ig: Pénteken este mindkét templomban negyedhat, szombaton reggel félnyolc, délelőtt a Kápolnás-uccában (Ifjúsági) 10, délután fél 4. délután felhőknek mindkét templomban félöt, este negyed 7, kőznapi reggel mindkét templomban 7, este 5.45 órakor. Rabbiság.

Színház, Film, Szórakozás

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Pénteken este: **Hazudj nekem.** Premier bérlet.
Szombaton délután: **Filyfiritty.** Filylérés helyárrakkal.
Szombaton este: **Hazudj nekem.**
Vasárnap délután és este: **Éjféli várom.**

A SZÍNHÁZI IRODA JELENTI:

Somlay Arthur, a Vígyszínház tagjának, a legnagyobb magyar színészek egyikének vendégfelléptével és U. Kováts Terussal Sári szerepében a legújabb Bókay vígjáték, a **Hazudj nekem** kerül előadásra. Ez a darab az idén a budapesti Vígyszínház legnagyobb sikere volt. Pénteken és szombaton este **Hazudj nekem.**

Szombaton délután filléres helyárrakkal **Filyfiritty**, vasárnap délután és este a legnagyobb operettsiker, az **Éjféli várom.**

Honvédek előre

Az Apolló mozgószínház öt fővárosi mozival egy napon mutatta be ezt a nagyszabású magyar háborús filmet, mely a Dévidék visszafoglalásának és a bolsevizmus elleni küzdelmünknek dicsőséges fejezeteit tárja elénk. A film hőse a magyar honvéd, aki felrobbantott hidak, aláaknázott városok földjén, sártengerben, járhatatlan utakon halad a győzelem felé. Lényűgözően érdekes filmposz, melynek minden kockáját maga a történelem írta. Egy küzdelemben és dicsőségben gazdag esztendő katonai eseményei peregnék le Horváth, Szabka, Kiss, a honvéd haditudósító osztag három bátor filmriporterének felvételeiben. A filmriporterek a szovjet ellen felvont magyar hőskönyvben járva megörökítették haditetteiket. Külön érdekessége a „Honvédek, előre” című filmnek azoknak a szovjet eredetű filmszalagoknak beiktatása, amelyeket az orosz forradalomról és a háborúról bolsevista filmriporterek készítettek és azok a magyar honvédsereg kezébe kerültek. Az igazi élményt jelentő, csodálatosan érdekes filmet nagy lelkesedéssel nézi előadásról előadásra a közönség. A kísérő műsor kitűnő.

Ma lesz a Jogász-estély

Ma este 9 órakor kezdődik a Casino dísztermében a hagyományos jogász-estély.

Az estély sikere egyre nagyobb arányokban bontakozik ki. Minden jel arra mutat, hogy a jogászestély lesz az idén is a leghangulatosabb tánc-estély.

A rendezőség felkéri az elsőbűző teynyokat, hogy már félkilencre jelenjenek meg, mert ekkor lesz a fényképezés. Mindenkinnek saját érdekében pontosnak kell lennie, mert ellenkező esetben lemarad a fényképezésről, nagyobb késés esetén pedig megköszönjük, hogy a nyitó csárdásról maradjon le.

Megölték a sertések az újszülött csecsemőt. Borzalmas ügy tárgyalását kezdte meg a szatmári törvényszék. Engi Róza, Fekete Sándor kereskedő háztartási alkalmazottja a faskamrában jól fejlett fiúgyermeknek adott életet. Közben hosszas távolléte gyanússá vált asszonya előtt, aki kiáltani kezdett utána. Gyorsan rendbeszede magát és besietett a konyhába. Ezalatt a faskamrában a szalmán levő csecsemőhöz az udvaron levő sertések behatoltak és szétmárták testét. Egyetlen harapással szétloccsantották fejét és a kis csecsemőhulltestet a kert végében találták meg. A szatmári törvényszék elrendelte annak az orvosnak kihallgatását, aki a csecsemő holttestét megvizsgálta és a tárgyalást elnapolta.

Olasz számarcsodőröket hozunk be. A Lőértékesítő Szövetkezet érdekes akciót bonyolít le. Olasz országból importál számarcsodőröket. Az igényeket most kell bejelenteni és előreláthatólag 25 számarcsodőr importjára kerül sor.

GYÁSZROVAT

Vadász Rózsika 22 éves temetése szombaton három órakor lesz az alagsorból református szertartással. Lakás: Tordai Gábor uca 7. Csurka temetkezés rendezésében.

Fábián Ilonka 17 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz köztemetői 3. számú ravatalozójából római kat. szertartással. Lakás: Teleki u. 41. Pusztai temetkezési intézet.

Dr Madarász István kassai megyéspüspök megtalálta a Rákóczi-kor búdosóinak kézzel írott litániás könyvét

A kassai Felsőmagyarországi Múzeum értékes Rákóczi-relikviákkal gazdagodott.

Dr Lux Kálmán egyetemi tanár már elkészítette a rodostói ház felállításának műszaki tervét és még ebben az esztendőben kiállítják a rodostói Rákóczi-házat. A munkácsi Rákóczi-vár kapitányának, Szaládi Istvánnak hagyatékából most több nagybecsű darab került a múzeum tulajdonába, amelyek a fejedelem búcsúzásakor 1711-ben a munkácsi várnak ajándékozott. A relikviák között vannak a fejedelem díszmentéjének ametiszt gombjai és különböző vésett kövek a fejedelem ifjúkori arcképeivel. Dr Madarász István kassai megyéspüspök megtalálta azokat a Rákóczi emlékeket, amelyeket fél évszázaddal ezelőtt Fischer-Colbrie Ágoston püspök kapott Bécsben egy francia ügyvédől.

A megyéspüspök felfedezte a franciaországi kolostor magyarjainak kézzel írott litániás könyvét latin, francia és magyar szöveggel.

Kétszáz növendék veszt fel a posta

A postaigazgatóság elhatározta, hogy az üzemi férfi tisztviselői szak utánpótlására 200 postanövendék veszt fel. Ezért nyilvános pályázatot hirdetett a 200 növendéki állás betöltésére január 31-i határidővel.

Egyidejűleg szabályozták a növendékrendszert és a feltételek szerint növendékül olyan ifjút lehet felvenni, aki a középiskola, vagy ezzel egyenrangú tanintézet négy osztályát sikerrel elvégezte, 17 évnél nem idősebb, magyar, fedhetetlen magaviseletű, nem tartozik a zsidótörvény hatálya alá.

A felvétellel a kijelölt folyamodók felvételi vizsgát tesznek. A vizsgát postaoorvosi vizsgálat előzi meg. A szakfolyamokat, amelyek 10 hónapig tartanak, Budapesten, Kassán és Újvidéken rendezik.

A növendékek bennlakók és bejárók. Bejáró növendék csak az lehet, akinek szülője vagy hozzátartozója a helyszínen lakik. A bennlakó növendékek ingyenes lakást, ellátást kapnak.

A török nemzetvédelmi bizottság elhatározta, hogy felfüggeszti mindazoknak a cikkeknél kivétel, amelyek az ország szempontjából fontosak. Azokban az üzemekben, ahol elengedhetetlenek látszik, kimondják a munkakötelezettséget.

Javult a helyzet a cement-, mészes és gipszellátás terén. Szakmai körök jelentése szerint az építési anyagellátás az új évben megjavult. A cementkiutalási igényléseket újabb intézkedés értelmében közvetlenül a cementgyárakhoz kell beküldeni, amelyek maguk továbbítják azt az anyaggyártóknak hivatalhoz, majd a hivatal döntése alapján nyomban leszállítják a megrendelt mennyiségeket. Az új kiutalási rendszer a gyakorlatban kitűnően bevált és mint az érdekelt hangoztatják, lényegesen javulást jelent az eddigi állapotokhoz képest. Javulás tapasztalható más fontos építési anyagokkal való ellátás terén is, így a mészetek minden fennakadás nélkül tesznek eleget szállítási kötelezettségeiknek és a gipsz-szükséglet kielégítése is zavartalan, mióta a visszacsatolt területen lévő üzemek fokozni tudták termelésüket.

Ehenhalt az utolsó cár szakácsa

A nagy világesemények közepette valóságos kis tragédia játszódott le Newyorkban. Egy nyomorúságos kis padlásszobában — mint az egyik olasz lap írja — öröklétre szenderült egy fáradt, ősz, öreg ember. Az odahívott orvos már csak azt tudta megállapítani, hogy a hiányos táplálkozás következtében végelgyengülésben halt meg. Hetek óta nem tödőrtött már senki a szegény öreggel, aki betegesen feküdt s egyetlen centje sem volt, hogy valami enniavót szerezzen magának. S akit ezt a tragikus szomorú sors ért, nem volt más, mint Alexander Marisey, az utolsó orosz cár egykori udvari szakácsa. „Minden konyhafőnökök főnöke” volt a mellékneve az egykori cári szakácsnak, aki megszámlálhatatlan állami bankettel ellenőrzött s a háború előtti időkben császárok és királyok, hercegek és miniszterek hódoltak konyhaművészetének. Nem egyszer megtörtént, hogy zártkörű, családi ebédek alkalmával a cár maga is vendégül látta őt asztalánál. A forradalom kitörése után menekülnie kellett. Amíg dolgozni tudott, megélt Amerikában is. Később azonban beteg lett s ettől kezdve lassan-lassan nyomorba süllyedt. A szó szoros értelmében éhenhalt.

SPORT

Gyors- és műkorcsolyázó-verseny

Gyors- és műkorcsolyázó verseny lesz január 24-én, szombaton és január 25-én, vasárnap a cserkészkerület nagyallozmás mögötti csónakázótávan. A verseny időbeosztása a következő: Szombaton fél 4 órai kezdettel lesznek a férfi és női műkorcsolyázó verseny kötelező gyakorlati és a gyorskorcsolyázó verseny 500, 1000 és 2000 méteres távokon, Vasárnap fél 4 órai kezdettel rendezik a férfi és női műkorcsolyázó verseny szabadon választott gyakorlati, a táncversenyt és a párosversenyt, végül az egyes számok győzteseit ötperces bemutató műkorcsolyázást végezték.

E verseny keretében rendezik meg a kerületi KISOK gyors- és műkorcsolyázó bajnokságot és a KISOK válogató jégkorong-mérkőzéseket. A verseny igen népszerűnek ígérkezik, mert több fiatal középiskolai tehetséges versenyző fog azon bemutatkozni, továbbá indul dr Nagymajtényi Ferenc és Nagymajtényi Márton is, akik már Budapesten is több országos versenyt nyertek. A hölgyek között Papp Márta múlt évi bajnok, Tóth Eglantine, Jakab Szilvia a legesélyesebb indulók. A versenyszámok helyzettjei szép tiszteletdíjat és éremdíjat nyerne. A korcsolyázó közönség a verseny ideje alatt is szabadon korcsolyázhat a pálya nagyobbik felén és a versenyt is nézheti, a nézőközönség pedig a jégpálya partjairól nézheti a versenyt. Belépődíj nincs.

A DVSC jövő héten már a szabadban tart edzést

A DVSC csapata január eleje óta szorgalmasan tartja tornatermi és fedett pálya edzéseit. A játékosok azonban már a csikorgó hideg dacára szeretnének a szabadban edzeni és erre a jövő hét folyamán alighanem sor is kerül. Az edzéseken természetesen résztvesz már Mester, az új szerzemény is.

Egyébként most már csaknem valamennyi NB csapatunk megkezdte a pályaedzést. A MÁVAG, Lampart, Gamma és Újpest után a DiMÁVAG is kint tartott edzést és ezen megjelent Zörgő is. A Ferencváros is tegnap kezdte meg előkészületeit a tavaszi idényre.

A felsőtiszaí labdarúgó kerület vasárnap délelőtt tartja közgyűlést.

Az amatőr labdarúgó bajnokság sorolását a jövő héten szerdán, január 28-án tartják meg. Az amatőrök csak március végén kezdik az idényt.

Nem biztos, hogy Fábián József

DEBRECZEN

7. OLDAL.
1942. I. 28.

Utánpótlás kapitány és Molnár Ignác szövetségi edző megtartják debreceni előadásukat. Az eredetileg szombatra tervezett előadás lehetséges, hogy későbbre marad a vonatkorlátozások miatt. Lemondás ugyan még nem érkezett, de lehetséges, hogy a mai napon befut.

A DVSC megkezdte tagszervezési akcióját, melynek komoly sikerét biztosítja az az újítás, hogy bárki tagja lehet az egyesületnek. Tudvalevőleg eddig csak vasutas tagjai lehettek a lila fehéreknek. Belépési nyilatkozat-ürlapok a Kónya-utrikban kaphatók (Kossuth uca 1.)

Végleges Fábián utánpótlás kapitány és Molnár Ignác szövetségi edző debreceni előadásának lemondása. A vetített képes sportelőadást februárban tartják meg.

A DVSC bajnokság előtti programja véglegesen kialakult. Február 1-én játszik a csapat a Stadionban a Nagybányai SE-vel, február 8-án a teljes Szolnok jön Debrecenbe, míg február 15-én a DVSC—Kolozsvári AC Magyar Kupa-mérkőzést tartják meg.

HIRDETMEY A Szepes- és Ebespusztán gyakorolható vadászati jog bérbadása tárgyában. Értesítem az érdeklődőket, hogy Debrecen sz. kir. város határában a Szepes- és Ebespusztán kb. 6700 kat. hold területen gyakorolható vadászati jog bérbadására az 1942. évi január hó 29-én, csütörtökön délelőtt 9 órakor a városháza kitanácsstermében nyilvános árverés fog tartatni Kikiállási ár évi 730 pengő. Bérleti idő 1942. évi augusztus hó 1-től 1950. évi július hó 31-ig terjedő nyolc esztendő. A közelsőbbi árverési feltételek a városháza hirdetőtábláján, illetőleg a gazdasági és erdészeti ügyosztálynál bárki által megtekinthetők. Debrecen, 1942. január hó 22. Polgármester.

Felhívás

a folyó évre szóló általános kereseti valamint a jövedelem- és vagyonadó bevallások beadására

A folyó évi általános kereseti adóra, továbbá a folyó évi jövedelem- és vagyonadóra vonatkozólag legkésőbb 1. évi február hó végéig bevallást kell adni.

I. 1. Az általános kereseti adó kivételese céljára bevallást kell adni azokról a jövedelmekről, melyek a következő forrásokból származnak:

a) az ország területén bárki által folytatott ipari és kereskedelmi tizletből bányászathól, az ország területén levő márvány-, kő-, kavics-, murva- és földbányáknak, általában a bányatörvény alá nem tartozó bányaterületek anyagának forgalombahozatalából, mesterseges halastavakból, nyílt, vagy zárt vízekben folytatott halászatból;

b) az ország területén bárki által folytatott szellemi és bármilyen más hasznosító foglalkozásból;

c) az ország területéről származó s bárki által élvezett, nemkülönben a külföldről származó s az ország lakosa által élvezett járadékokból Idetartoznak különösen az életjáradékok, a rokonsági évjáradékok, a tartásdíjak, az özvegyi jog címén kiszolgáltatók életjáradékok, hacsak az utóbbiak nem a férj vagyonának használatában állanak, mely után a jövedelem adón kívül az özvegy egyéb adót is fizet;

d) mindazokból a járadékszerű viszsztatéró szolgáltatásokból, amelyeknek teljesítése törvényen, bírói ítéleten, vagy szerződéssel megállapított, de nem szolgálati viszonyból eredő kötelezettségen alapul;

e) a találmányok és találmányi szabadalmak használatáért, valamint a szerző halála után az örökösökre átszállított szerzői jogért (1921. LIV tc.) fizetett díjakról;

f) a gyógyszerárak, iparüzletek, bányaművek és egyéb föld-, vagy házadó alá nem eső tárgyak, vagy jogok használatáért járó hasznobérekéből, vagy más szolgáltatásokból, a bányaműveléshez szükséges beleegyezésért fizetett szolgáltatásokból (termelési jutalékokból), valamint általában a szolgalmakért járó hasznobételekből;

g) az örökbérbel a szellemi jogok (1896. XXV tc.) és az ezekhez hasonló termé-

szett birtokok használatáért fizetett évi szolgáltatásokból (idézett tc. 6 paragrafus), illetőleg megváltás esetében a váltásdíj kamatából s az efféle földadó alá nem eső használati jogok (örökváltások) után fizetett évi tartozásoknak a kamatokra eső részéből;

h) a földbirtok helyesebb megosztását szabályozó 1920 XXXVI tc. 61 paragrafus alapján alkotott járadéktervek után fizetett járadékokból;

i) a külföldi munkaadótól származó azonnali illetményből, vagy munkabérből, ha azt nem valamely itteni pénztár, illetőleg a külföldinek itteni állandó megbízottja fizeti.

2. Általános kereseti adóbevallást azoknak az adózóknak kell adni:

a) akiknek a múltévi általános kereseti adója még nem jogerős és a folyó évi február hó végéig nem válik jogerőssé;

b) akiknek a múltévi általános kereseti adója jogerős ugyan, de a kereseti adóalap a 10,000 pengőt eléri, vagy azt meghaladja;

c) akiknek adóalapja új kivétel melőzésével a következő évre egyébként változatlanul fenntartandó (rögzítendő) lenne azon esetben, ha a kereseti adóalapja valamely évben a 10,000 pengőt túlhaladja, vagy ha ezt az összeget nem haladja túl, de az adóalap a különben változatlanul fenntartandó adóalappal szemben, annak megállapítása óta legalább 50 százalékkal emelkedett. (Az 50 százalékos különbözetet nem az újonnan megállapítható adóalap után kell számítani);

d) akiknek jogerős adóalapja nem teljes, hanem csonkaévi eredménye alapján állapított meg;

e) akik az általános kereseti adó alapján újabb megállapítása céljából az általános kereseti adóra nézve új bevalóság adására felhívták;

f) akik a múlt év folyamán váltak adókötelesekké (új adózók);

g) akiknél az adóztatás helye a múlt év folyamán megváltozott és ennek következtében a folyó évre már nem ott adóztatandók meg, ahol a múlt évre voltak adóztatva.

3. Nem tartoznak általános kereseti adóbevallást adni:

a) azok, akiknek jogerős általános kereseti adóalapja nem teljes, hanem csonkaévi eredménye alapján állapított meg;

b) akik a múlt év folyamán váltak adókötelesekké (új adózók);

c) akiknél az adóztatás helye a múlt év folyamán megváltozott s ennek következtében a folyó évre már nem ott adóztatandók meg, ahol a múlt évre voltak adóztatva.

4. Nem tartoznak általános kereseti adóbevallást adni:

a) azok, akiknek jogerős általános kereseti adóalapja a 10,000 pengőt el nem érte, vagy meg nem haladta és az I. 2. pont c) bekezd. foglaltak fenn nem forognak abban az esetben, ha a foglalkozás s az adóztatás helye nem változott;

b) azok a jogi személyek, amelyek cársulati adót fizetnek kötelesek;

c) azok az önálló kézműiparosok, akik legfeljebb egy segédet és egy tanoncot, vagy segéd nélkül legfeljebb két tanoncot tartanak.

II. 1. Jövedelem- és vagyonadó bevallást, amennyiben személyes adómentességben nem részesülnek, azoknak a természetes személyeknek, továbbá azoknak a jövedelem- és vagyonadó fizetésére köteles jogi személyeknek kell adni

a) akiknek a múlt évi jövedelemadója illetőleg vagyonadója még nem jogerős és az a folyó évi február hó végéig nem válik jogerőssé;

b) akiknek a múltévi jövedelemadója és vagyonadója jogerős ugyan, de a jövedelemadóalap a 10,000 pengőt, vagy a vagyonadóalap a 200,000 pengőt eléri, vagy meghaladja;

c) akiknek adóalapja új kivétel melőzésével a következő évre egyébként változatlanul fenntartandó (rögzítendő) lenne, abban az esetben, ha a jövedelem adó alapja valamely évben a 10,000 pengőt, vagyonadó alapja pedig a 200,000 pengőt túlhaladja, avagy ha ezt az összeget nem haladja túl, de az adóalap a különben változatlanul fenntartandó adóalappal szemben annak megállapítása óta legalább 50 százalékkal emelkedett. (Az 50 százalékos különbözetet nem az újonnan megállapítható adóalap után kell számítani);

d) akiknek jogerős adóalapja nem teljes, hanem csonkaévi eredménye alapján állapított meg;

e) akik az általános kereseti adó alapján újabb megállapítása céljából az általános kereseti adóra nézve új bevalóság adására felhívták;

f) akik a múlt év folyamán váltak adókötelesekké (új adózók);

g) akiknél az adóztatás helye a múlt év folyamán megváltozott és ennek következtében a folyó évre már nem ott adóztatandók meg, ahol a múlt évre voltak adóztatva.

2. Nem tartoznak jövedelem- és vagyonadó bevallást adni:

a) azok, akiknek a jogerős általános kereseti adóalapja a 10,000 pengőt, vagyonadóalapja pedig a 200,000 pengőt el nem érte és a II. 1. pont c) bekezdésben foglaltak fenn forognak;

b) azok, akiknek a múlt évben csupán adómentes jövedelmük volt, adóköteles jövedelmük azonban nem volt;

c) azok, akiknek a múlt évben összes adóköteles és adómentes jövedelmük együttesen az ezer pengőt, illetőleg a múltévi december hó 31-én adóköteles vagyontárgyuk értéke az 5000 pengőt nem haladta meg, vagy ha a jövedelmük meg is haladta az ezer pengőt, de ebből az adóköteles jövedelem a 600 pengőt nem haladta meg;

d) azok a közszolgálatban állók, akiknek a múltévi közszolgálati illetményükön kívül más jövedelmük nem volt, vagy ha más jövedelmük volt is, de ez a jövedelem a 600 pengőt nem haladta meg;

e) azok az egyházi javadalmások és magániszolgálatban alkalmazottak akiknek a múlt évi szolgálati járandóságuk a 3600 pengőt nem haladta meg s ezenkívül más jövedelmük nem volt, vagy ha más jövedelmük is volt, ez a jövedelem a 600 pengőt nem haladta meg;

f) azok, akiknek jövedelemadó alá eső jövedelmük a múlt évben nem volt és az összes adóköteles vagyontuk értéke a múlt évi december hó 31-én 25,000 pengőt nem haladta meg.

(Folytatása holnapi számunkban).

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTTI

Bejárónőt napi 3 órai elfoglaltságra ebéd, kosztal felveszek. Miklós 22. Bársonyné. 246

Bejárónőt keresek délelőtti. Rákosi Jenő 6. II. em. 3. 243

Reggeli takarításra bejárónőt felveszek. Kozmetika. Hangya udvar. 237

Szakácsnő, középkorú, felvétetik azonnali vagy február elsejére. Hunyadi 16. 228

Bejárónő délelőtti órákra felvétetik. Arany János 56. Balra kereszt-épület. 227

AJÁNLAT

Koresolya 5 pengőtől, villanykörteszere 30 fillér, gramofonlemezcsere, díszlárgyak — Bíró, Hunyadi 22. 309 3. 24

Órajavitást vállalom, s ócska órákat veszek. — Schiffmann, Vendég u. 7. sz. kisállomásnál. 1942 11. 3.

Fonásra alkalmatlan angol szőrből női és férfi kalapot készítek. Széchenyi 7. 901 6 30

Aranyat, ezüstöt, briliántot magas áron veszek. Pollák Endre ékszerész. Hatvan 2. 1869 3. 20

Használt varrógépek, s gépalkatrészek minden géphez. Javitások felelősséggel, vétel, csere. Eisenberger, Csapó u. 101. 1501 1. 25

Szappannak való zsírt szapanra becseser Pál János szappanosmester, Kölcsei 8. 1285 2. 8

Legelőszobában fest, tisztít, Welsz, Arany János ucca 29. sz. 1941 vv

Angoragyapjúfontást, kikészítést, tanítást vállalom. Rokka alkalmi árban kapható. Magoss György tér 28. 214

Gyapjúharisnyafeljelést, harisnyaszemszedést és mindennemű kötött áru javítást szakemberként kérem. Szamet kötőde, Piac 44. 140

ERESLET

Fogatanyat, ékszert, ezüstöt legmagasabb áron veszek. Fränkl, Piac 56. 17779 4. 15

Tizedesmérleget, 5 q-ig bírót, jó állapotban lévő keresek megvételre. Cím a kiadóban. 1855

Keresünk megvételre kisebb Wertheim-szekerényt. — Ajánlatokat Hajdúszoboszlóra Gazdálkodóifjak Egyesülete. Bákóczy út 7. 219

Raktárhelyiséget vagy üzlethelyiséget, száraz, fűtött, központi-hoz közeles helyen keresek. — Ajánlatokat „Sürgös” jellegre s lap kiadóhivatalához kérek. 215

ELELMISZER ITAL

Fajalma kicsi és nagyobb mennyiségben egy pengőtől feltélen Hatvan 41. kapható. 1325

PÉNZ

Pénzt házra, földre folyósítottak, részvényeket, kényszerkölcsönt veszek. Mandel, Péterfia 4. 230

OKTATÁS

Naményi gyorsíró, gépíróiskolában kezdő tanfolyam bármikor megkezdhető. Vasúti képzésmény. Batthyány 1. 878 4. 4

Simai gyors- és gépíróiskolában állandóan beiratkozhat. Piac 73. Alkalmazási. 1311 2. 11

HANGSZER

Mogyoróssy-féle duplafedélű cimbalom kifogástalan állapotban eladó. Honvédtemető u. 6. 1943. v. v.

BŰTOR

Minek a fényes kirakát, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyaltudvari bútorüzletében. Piac 71. 269 3. 25

Modern háló, ebédli. konyhaberendezés, kombinált szoba eladó. Kossuth 51. 1356 7. 11

Hálószobák, ebédli, kombinált szobák, konyhaberendezések Salammon bútorüzletében. Jöminőség. Előnyös árak. Hunyadi u. 2. 398 2. 1

Hármas fehér szekrény tükörrel, asztal, mosdó eladó bármilyen időben. Kálvin tér 9. 193

AUTÓ

MOTOR KERÉKPÁR

Motorkerékpár „Zündapp 250”, kifogástalan, eladó, azonnal átíratom. Hajnal 19. 225

ATADÓ

ÜZLET VENDÉGLŐ

Jól bevezetett biztos megélhetést nyújtó fűszer- és csemegeüzlet Nagyvárad főútvonalán azonnal átadó. Cím a kiadóban. 244

KIADÓ LAKÁS

egyszobás

Belvárosban nagy szoba, konyha, élektámasz, fürdőszoba, szűz, egészséges lakás parkírozott udvarban február 1-re kiadó. Értekezni délután fél 3—5-ig Könyök 6. 197

KIADÓ LAKÁS

kétszobás

Elcserelem kertészen villamostól 6—8 pernyire levő két parkettes szobás, különálló összkomfortos lakásomat, s víz, gáz bent, lakbéré 68 pengő, hasonló, kertészen levő háromszobás, s összkomfortos, külön álló lakással, magasabb lakbérrel. Ajánlatokat „Villamoshoz közel” jellegre a kiadóba kérek.

LAKÁST KERES

4—5 szobás lakást keresek azonnalra. Nagy Lajos városi m. kir. állatorvos. Megkeresés Csapó 8. 226

BŰTOROZOTT SZOBA

Légtűtéses kis udvari szoba teljes ellátással kiadó. Cím a kiadóban. 234

ELVESZETT

Elvesztett szemüveg tokkal Nyomlató uccától püsböki palota, Kistemplom, Batthyány uccáig, megtaláló ill. jutalomban részesül. — Nyomtató 14. 216

HASZNÁLT RUHA — CIPO

Szomking eladó elsőrangú anyag és szabás 180 cm-es karesű alakra alkalmas. Telefon: 12-07. 247

Keveset használt női 38-as félcipő olcsón eladó. Fehéromános kályha almás ládák. Pápay József u. 24. (Poroszlav útból.) 236

Eladó 40-es cipő műkoresolyával, meleg fűtőlöny, disznóbortáska. Hid 12. 238

INGÓSÁG ELADÁS

Többféle motorkerékpár alkatrész, jutányosan eladó. Nagyváthy Kossuth u. 29. 1937 vv

Eladó jökarban levő férfiszabó varrógép. — Piac 71. I. em. 11. ajtó. 76

Eladó fehér hálószoba, folytonos kályhák, asztalkonyha. Károly Ferenc József út 42/b. 221

Multograph sokszorosító készülék, teljesen új, alighasznált, előnyös áron eladó. Kossuth 15. 1348

GAZD. ESZKÖZÖK

Eladó új igásszánkó, könnyű. Nagy famegmunkáló telep, Kishegyesi út 2. 232

ELADÓ HÁZ

Külsővásártér 15. sz. 826.60 négyyszögletes két lakással, nagy raktárakkal eladó. Cím a kiadóban. 6+

Eladó háromszobás modern ház nagy kerttel. Cím kiadóban. 222

Eladó központi emeletes iktetes ház 14.000 P. bérjövdelemmel. Ára 18.000 P. Értekezni: Homok 82. 242

Nagytemplom közelében családi ház két lakással, négy- és háromszobások, fürdőszobával, utóbbi beköltözhető. Ára 33.000 P. Cím a kiadóban. 235

ELADÓ HÁZHELY

Széchenyi ucca 85. sz. nagyobb telek egytagban eladó. Cím megtalálható a kiadóhivatalban. 4+

ELADÓ ALLAT

Mangalica kan, mezőhegyesi állami birtokról hozott 23 hónapos, eladó, vagy kettő darab 8—10 hónapos jó fajta kanna elcserelehető. Cím a kiadóhivatalban. 935 vv.

ELADÓ HÁZHELY

Szerkesztői felelős PÁLFY JÓZSEF
Kiadóhivatal felelős SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadó és nyomda a SZABANTULI KÖRNY. és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős igazgató SZIGETHY MÁRK

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMOZÓ IRODA

Jánossy magánnyomozó, Virág u. 21. Tel.: 23-78. Több évtizedes gyakorlattal megfigyelést és nyomozást bizalmasan és előnyösen vállal. 1291 3. 10

ALKALMAZÁST nyér férfi

Kifutófiút, 15—16 éves ipari munkára is felveszek. Nagyvárad u. 15. 196

ALKALMAZÁST nyér férfi

Tanulót, kifutót, kiszolgálóként felveszek. — Fűszerüzlet, Magoss György tér 9. 184

Szerelősegédet és segítőt állandó munkára keresek. Szent Anna 8. 245

Bentlakó kocsist felvesz

Gazdák Sütődeje, Búszerményi út 15. 239

Villanyzerelősegéd jó

szakképzettséggel felvétetik. Miklós 9. 233

Fiatal csinos leány megismerkedne

intelligens fiatalemberrel szórakozás céljából. — „Magány” jellegre. 218

János! A postán levél van, kérem átvenni.

223

ALKALMAZÁST nyér férfi

Kifutófiút, 15—16 éves ipari munkára is felveszek. Nagyvárad u. 15. 196

ALKALMAZÁST nyér férfi

Tanulót, kifutót, kiszolgálóként felveszek. — Fűszerüzlet, Magoss György tér 9. 184

Szerelősegédet és segítőt állandó munkára keresek. Szent Anna 8. 245

Bentlakó kocsist felvesz

Gazdák Sütődeje, Búszerményi út 15. 239

Villanyzerelősegéd jó

szakképzettséggel felvétetik. Miklós 9. 233

Kézimunkást úriszabó

ságba állandó munkára felvesz Bordás, Miklós 3. Udvarban. 241

ALKALMAZÁST nyér nő

Székelyvárosi leányt azonnalra felvesz. Benyáts gyár, Csapó 42. 168

Úgyes önálló varrónő szalonba vagy konfekciós azonnali belépésre állást keres. Cím a kiadóban. 224

ALKALMAZÁST nyér nő

Bejáró órákonyvelést vállalom. Jellege: „Öskeresztény könyvelő”. 217

Női kabát konfekciós, hoz segédnő felvétetik. Cím a kiadóban. 77

Tanulóleányokat felvesz

Kenyeres szalon. Piac 46. 229